БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 109 (340)

3 ИЮНЬ ЖУМА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

30 — 31 майда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг V пленуми бўлди.

Пленум Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ **А. З Ниёзовнинг** «КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши ҳақида»ги докладини тинглади ҳамда муҳокама қилди ва тегишли қарор қабул қилди.

Пленум ташкилий масалаларни кўрди.

Пленум ўртоқ **И. В. Бабковни** бошқа ишга ўтганлиги муносабати блан Ўзбекистон КП МК секретари вазифасидан озод қилди.

Пленум ўртоқ **М. А. Абдураззоқовни** Ўзбекистон КП МК секретари ва МК бюро а'зоси қилиб сайлади.

Имтиҳон сессияларини юксак савияда ўтказайлик

Шаҳардаги барча олий ва махсус ўрта ўқув юртларида бошланган ёзги имтиҳон сессиялари уюшқоқлик блан давом этмоқда. Бўлажак кўпсонли ёш мутахассислар армияси имтиҳонларда ўзларининг бутун ўқув муддати давомида олган билимларини намойиш қилиб кўрсатадилар ва ўқишни тамомлаб чиқиш блан мустақил ҳаётга йўлланма оладилар.

Тинчлик сиёсати изчиллик блан амалга оширилаётган ва совет кишиларининг моддий фаровонлиги янада яхшиланиб, маданий савияси тўхтовсиз юксалиб бораётган бизнинг мамлакатимизда ёш мутахассисларнинг камолатга эришишлари учун Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан барча қулай шароитлар яратиб берилган. Совет студентларининг эртаги куни бугунгисидан ҳам порлоқ ва қувончлироқдир. Улар ўқув юртларида фан асосларини чуқур ва мустаҳкам эгаллаб, олган назарий билимларини коммунистик қурилиш практикасида амалга оширадилар, ма'лумоти ва иш тажрибаларини такомиллаштириб борадилар.

Совет Иттифоқида халқ маорифи ва олий та'лимнинг кенг кўламда ривожланиши, ёшларнинг эркин, бахтли ҳаёти, улуғ Хитой ва халқ демократияси мамлакатларида халқ маорифи, маданият проблемасини ҳал қилишда эришилган муваффақиятлар илҳомбахш намуна бўлмоқда. Бутун дун'ёдаги меҳнаткашлар, демократик жамоатчилик Совет Иттифоқи ва халқ демократияси мамлакатлари мисолида ёшлик ҳақиқатан ҳам бахтли, қувончли бўлиши мумкинлигини, фан ва маданиятни гуллаб-яшнатиш ҳамда ёшларнинг талантлари ва ижодий қобилиятларини ривожлантириш учун барча имкониятлар яратиб берилганлигини яққол кўрмоқдалар.

Бизнинг мамлакатимизда олий ва махсус ўрта та'лимни барқ уриб яшнатиш, халқ хўжалигининг барча соҳалари учун камолатга эришган кўпсонли ёш мутахассис кадрлар тайёрлаш партия ва ҳукуматимизнинг, бутун жамоатчиликнинг диққат марказида турипти. Шу мақсадлар учун ҳар йили Давлат бюджетидан жуда кўп миқдорда маблағ сарфланмоқда.

Янги жаҳон урушига зўр бериб тайёрланаётган ва ўз экономикасини милитаризациялаштираётган капиталистик мамлакатларда бутунлай бошқача манзарани кўрамиз. Халқ маорифи ва маданият чуқур кризис кечираётган бу мамлакатларда фақат мулкдор синфларнинг болаларигина олий та'лим олиш ҳуқуқига эгадирлар. Меҳнаткаш ёшлар эса бу имкониятдан бутунлай маҳрум қилингандирлар. Чунки эксплуататор синфлар меҳнаткаш халқнинг жоҳил ва нодон бўлиб қолишидан манфаатдордирлар. Реакцион кучларнинг мудҳиш марказига айланган Америка Қўшма Штатларида ўрта ва олий ўқув юртларини тамомлаб чиқувчиларнинг тақдири айниқса аянчлидир. Улар ўқув юртларини тамомлаб чиқиш имтиҳонлари яқинлашган сари доим ваҳимада яшайдилар, чунки, олий ва ўрта ўқув юртларини тамомлаган мингларча ёш мутахассислар ишсиз қолиб кетадилар, ёки кўчаларда ҳаммолчилик қилишга мажбур бўладилар.

Бизда олий ва махсус ўрта ўқув юртининг ҳарбир йигит-қиз студенти ўзининг эртаги куни — порлоқ келажагига катта ишонч блан қарайди, шунга кўра ўз билими, сиёсий савияси, ижодий қобилиятини ривожлантиришга тинмай интилади. Совет студентлари ўзлари тўғрисида партия ва ҳукуматимиз томонидан қилинаётган чексиз ғамхўрликларни, ўқув юртларини тамомлаганларидан кейин шаҳар ва қишлоқларимизда жамоат ҳаёти кенг қулоч ёйиб кутиб олишини ҳардоим сезиб турадилар. Ҳақиқатан ҳам олий ва махсус ўрта ўқув юртларини ҳар йили жуда кўп ёш мутахассислар тамомлаб чиқмоқда ва улар мамлакатимизда коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида муваффақиятли ишламоқдалар.

Республикамизнинг пойтахти — Тошкент шаҳрида 15 та олий ва ўнлаб махсус ўрта ўқув юртлари ишлаб турипти. Кўпгина олий ўқув юртларининг дирекциялари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари бу йил ёзги имтиҳон сессияларини уюшқоқлик блан юксак савияда ўтказиш учун ҳартомонлама пухта тайёргарлик кўрдилар, бутун ўқув йили давомида та'лим-тарбия ишларини яхши йўлга қўйиб, студентларнинг чуқур ва мустаҳкам билим олишларига эришдилар.

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти ва Молотов номидаги медицина институтининг коллективлари ёзги имтиҳон сессияларини уюшқоқлик блан мақсадга мувофиқ ўтказиш учун консультациялар ва обзор лекцияларни ўз вақтида юксак савияда ўтишини та'минламоқдалар. Шу блан бирга бу институтларнинг дирекциялари, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари имтиҳонларга тайёргарлик кўрилаётган ва имтиҳонлар ўтказилаётган ҳозирги вақтда студентлар учун қулай маданий-маиший шароит яратиб бермоқдалар.

Лекин шаҳардаги айрим олий ўқув юртларида, жумладан Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институти ва Чет тиллар институтида ёзги имтиҳон сессияларига тайёргарлик ва уни ўтказиш блан боғлиқ бўлган тадбирларни амалга оширишга юзаки қаралмоқда. Студентларнинг имтиҳонлардан муваффақиятли ўтишини та'минлаш учун уларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш кўнгилдагидек эмас.

Партия, ҳукуматимиз ёш мутахассислар олдига катта талабларни қўймоқдалар. Шунинг учун ҳам имтиҳон сессияларида олий ўқув юртларини тамомловчиларнинг фан асосларини қанчалик пухта эгаллаганликларини, ғоявий-сиёсий ва маданий жиҳатдан қандай камолатга эришганликларини, ўқув юртларида олган назарий билимларини келажак практик ишларда қанчалик амалга ошира билишларини синчиклаб кўрикдан ўтказилиши керак.

Олий ва махсус ўрта ўқув юртлари зиммасига халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида муваффақиятли ишлай оладиган, фан асосларини пухта эгаллаган ва практик тайёргарликка эга бўлган ёш мутахассис кадрлар тайёрлаб чиқариш каби энг муҳим ва мас'улиятли вазифа юклатилган. Шундай экан, олий ўқув юртларининг коллективлари имтиҳонларда студентларнинг билимларига юксак талабчанлик блан об'ектив баҳо қўйишлари лозим. Шунга эришмоқ керакки, ҳарбир студентнинг билими тўғри ва об'ектив баҳолансин, унинг назарияни практикага боғлай олиш қобилияти аниқлансин, бу соҳада формализм ва либераллик практикасига мутлақо йўл қўйилмасин.

Имтиҳон сессияларини мақсадга мувофиқ юксак савияда ўтказиш, — олий ўқув юртлари партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг энг муҳим вазифасидир. Улар имтиҳонлар давом этаётган ҳозирги кунларда ўз фаолиятларини янада кучайтиришлари, студентларни имтиҳонлардан муваффақиятли ўтишга рағбатлантиришлари, имтиҳонларнинг бориши устидан доимий контроль ўрнатишлари, коммунист ва комсомол студентларнинг имтиҳонларда бошқаларга намуна кўрсатишларига эришишлари керак.

Олий ўқув юртларида имтиҳон сессиялари катта давлат аҳамиятига эга бўлган муҳим ва мас'улиятли ишдир. Имтиҳон сессияларини пухта тайёргарлик ва зўр уюшқоқлик блан юксак савияда ўтказишга эришайлик!

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида экскурсиячиларни кутиб олишга сўнгги тайёргарлик ишлари тамом бўлмоқда. Виставка бош комитети павильонларни қабул қилиб олишни тугаллаётир. Павильонларнинг экспозицияси анча янгиланди ва бойитилди.

Экспозицияда хўжаликларнинг иқтисодий кўрсаткичларига, уларнинг даромадлари ўсишига, ер майдонининг ҳар юз гектаридан қанчалик маҳсулот олинаётганлигига катта ўрин берилган.

Экспонатларни яхшироқ кўрсатиш учун павильонларга кўпгина кино ва наплив аппаратлари, магнитофонлар, электрлаштирилган карталар, овозли диаграммалар ўрнатилган. Павильонларда эндиликда 200 дан кўпроқ хилма-хил оптика установкалари бор.

«Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш» павильонида, унинг ёнидаги майдонларда, шунингдек бошқа павильонлар ёнида 200 дан кўпроқ янги машина ва асбоб қўйилган. 1954 йилда бу машиналар виставкада йўқ эди.

Чорвачилик шаҳарчасининг фермаларига ва вольераларига экспонат ҳайвонлар ва паррандалар келтирилмоқда.

Виставканинг ҳовузлари тозалангандан кейин уларга яна сув қўйилди. Ҳозир бу ҳовузларга ялтироқ карп балиқлари қўйиб юборилмоқда. Мичурин боғи ялпи гуллади. Олча, гилос, нок, олма дарахтлари гуллар блан қопланди. Боғлардаги йўлкалар ва ҳовузлар қисмидаги аллеялар черемуха дарахтларининг тўкилган оппоқ қордай гуллари блан қопланган. Гулзорларда лола гуллар ва бошқа хилма-хил гуллар ўсмоқда. Гулчилар ўтган йилдагидек бу йил ҳам миллионларча туп гул ўтқазмоқдалар. «Грузинская ССР» ва «Армянская ССР» павильонлари ёнида хурма дарахтлари, бамбук, эвкалипт дарахтлари ва бошқа кўпгина тропик ўсимликлар кўмкўк бўлиб турипти.

Янги йўлларга асфальт ётқизилган, аллея ва майдончаларга қўшимча равишда юзларча курсилар қўйилган. Яна бирнеча кафе-ошхона қурилган.

31 майда мамлакатнинг ҳамма томонларидан Москвага экскурсиячиларнинг биринчи группалари кела бошлади. Уларни вокзалларда виставка вакиллари кутиб олдилар. (ТАСС).

Темирбетон ва бетон бўйича Бутуниттифоқ конференцияси

30 майда Москвада Союзлар уйининг Колонна залида темир-бетон ва бетон бўйича Бутуниттифоқ конференцияси очилди. Бу конференцияни СССР Министрлар Советининг қурилиш ишлари бўйича Давлат комитети ва СССР бинокорлик саноати илмий-техника жамияти чақирди.

Конференциянинг ишларида 1.800 дан ортиқ киши қатнашмоқда. Булар орасида иттифоқ ва республика министрликларининг вакиллари, қурилиш, проект ташкилотларининг ва илмий-текшириш ташкилотларининг раҳбар ходимлари, корхоналарнинг директорлари, бош инженерлари ва новаторлари, фан ва техника-арбоблари бор.

Конференцияни СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари В. А. Кучеренко очди. В. А. Кучеренко ўзининг кириш нутқида бу конференция ғоят муҳим эканлигини та'кидлади.

СССР Министрлар Советининг қурилиш ишлари бўйича Давлат комитети раисининг ўринбосари В. В. Бургман «КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қурилишлар учун йиғма темирбетон конструкциялари ва детальлар ишлаб чиқаришни ривожлантириш тўғрисида»ги қарорининг қандай бажарилаётганлиги ҳақида доклад қилди.

30 майда конференция қатнашчилари СССР Бинокорлик материаллари саноати министрлиги коллегиясининг а'зоси Ф. Г. Садовскийнинг «Йиғма темир-бетон конструкциялари ва детальлар саноатини ривожлантириш йўллари ва уларни ишлаб чиқаришдаги рационал методларни танлаш», доцент Б. Я. Ионаснинг «Ишлабчиқариш экономикасининг ва йиғма темир-бетон конструкциялари ҳамда детальларни ишлатишнинг асосий масалалари», техника фанлари доктори профессор В. В. Михайловнинг «Пишиқ темир-бетон конструкцияларини янада ривожлантиришнинг асосий йўллари», техника фанлари доктори профессор Б. Г. Скрамтаевнинг «Бетон технологиясининг ҳолати ва уни яқин йилларда ривожлантириш йўллари», РСФСР Бинокорлик материаллари саноати министри А. С. Болдиревнинг «Йиғма темир-бетон конструкциялари ва детальларни ишлаб чиқаришни сифатли қисмлар блан та'минлаш чоралари тўғрисида», Қурилиш ва йўл машинасозлиги министрининг ўринбосари В. К. Ростоцкийнинг «Йиғма темир-бетон конструкцияларини ишлаб чиқариш ва бетон ҳамда темир-бетон ишларини комплекс механизациялаш учун керакли янги машиналар» деган темаларда қилган қўшимча докладларини ҳам эшитдилар.

Конференция ўз ишини давом эттирмоқда. (ТАСС).

МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ БЕШИНЧИ ЧАҚИРИҚ УЧИНЧИ СЕССИЯСИНИ ЧАҚИРИШ ТЎҒРИСИДА

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети Тошкент шаҳар Совети депутатларига ма'лум қиладики, шу йил 3 июнь соат 18 да Свердлов номли концерт залида Тошкент шаҳар Совети бешинчи чақириқ учинчи сессияси очилади.

Депутатларни рўйхат қилиш шу бинода соат 17 дан бошланади.

Тошкент шаҳар Советининг ижроия комитети.

Совет Ўзбекистонида

Совет Ўзбекистони шаҳарларида. Суратда: Самарқанддаги И. П. Павлов номли медицина институтининг биноси.

Л. Портер фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

Тошкентли пахтакорларнинг ўзаро текшириш бригадаси Андижон область пахта далаларида

АНДИЖОН. **(«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбиридан).** 2 июньда мусобақадош Тошкент область пахтакорларининг 25 кишидан иборат ўзаро текшириш бригадаси Андижонга келди. Бригадага область ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Скляров бошчилик қилмоқда. Тошкентлилар Андижон область колхозларида пахта, пилла ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштириш ҳамда жамоат чорвачилигини ривожлантириб, унинг маҳсулдорлигини ошириш юзасидан олинган социалистик мажбурият қандай бажарилаётганини ўзаро текширадилар ва илғор колхозлар, пахта усталарининг ғўза парваришидаги бой тажрибаларини ўрганиб, камчиликларни тугатишга ёрдам беради.

Текшириш бригада а'золари область партия, совет ташкилотлари раҳбарлари блан учрашди. Обком секретари ўртоқ Мирзааҳмедов бригада а'золарига область районларида ғўза парваришини бориши ва бошқа қишлоқ хўжалик ишлари блан таништирди. Ўзаро текшириш бригадаси 5 группага бўлиниб, областьнинг Андижон, Олтинкўл, Ворошилов, Пахтаобод ва бошқа районларига жўнаб кетдилар.

Колхозларда лекторлик группалари

АНДИЖОН, 1 июнь. (ЎзТАГ). Булоқбоши районидаги Сталин номли колхозда давлат агрономи Мамадали Ҳайдаровнинг шоналаш даврида ғўзани парвариш қилиш тўғрисидаги лекциясини тинглаш учун 10-нчи бригаданинг дала шийпонига юздан ортиқ пахтакор тўпланди. Агрономнинг лекциясини колхоз лекторлик группаси ташкил қилди. Колхоз лекторлик группаси кўкламги-дала ишлари бошланган вақтда тузилган эди. Ҳозирги вақтда лекторлик группаси агрономлардан, дала мудирларидан, бригада бошлиқларидан, қишлоқ мактаби ўқитувчиларидан, фельдшерлик пунктининг ходимларидан 16 кишини бирлаштиради.

Дала шийпонларида ҳафтада икки марта лекциялар ўқилиб турилади. Бу лекцияларда партия ва ҳукуматнинг тарихий қарорлари тўғрисида, қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш ҳақида, пахтачиликдаги янги агротехника усулларини ишлабчиқаришга жорий қилиш тўғрисида сўзлаб берилади. Табиий-илмий темаларда суҳбатлар тез-тез ўтказилиб турилмоқда.

Москва, Избоскан, Ленин, Балиқчи ва бошқа районларнинг колхозларида юздан ортиқ лекторлик группаси ишлаб турипти. Бу лекторлик группаларида қишлоқ хўжалик мутахассисларидан 500 киши актив қатнашмоқда.

„Чирчиқсельмаш“ заводининг машиналари—Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида

ЧИРЧИҚ, 1 июнь. (ЎзТАГ). «Чирчиқсельмаш» заводи маркаси солинган машиналар Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида кўплаб қўйилган. БҚХВ комитетининг қарори бўйича янги машиналарни яратган кишилар медальлар блан мукофотланди. Улар орасида бу корхона бош конструкторининг ўринбосари ўртоқ Карнаухов, техника контроли бўлимининг бошлиғи ўртоқ Ярошенко, қуйиш цехининг формовшчиги ўртоқ Абибуллаев ва бошқалар бор.

Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкаси адресига «Чирчиқсельмаш» коллективи модернизация қилинган уч хил янги машинани — НКУ — 2, 4 — 2,7 маркали культиваторни, «ГУМ» маркали ғўза юлиш машинасини ва СКН — 4 деган кўрак териш машинасини жўнатди.

Овқатлар тракторчиларнинг заказы бўйича тайёрланмоқда

МОЛОТОВО, (Тошкент области), 1 июнь. (ЎзТАГ). «Полярная звезда» колхозининг пахтакорлари блан Ўртасарой районидаги 1-нчи МТСнинг механизаторлари ўртасида яқин дўстлик ўрнатилган. Колхозда тракторчиларнинг унумли ишлаши учун ҳамма шароитлар яратиб берилган.

Механизаторларга маданий-маиший хизмат кўрсатишга катта э'тибор берилмоқда. Колхознинг дала шийпонларида тракторчилар учун дам оладиган хоналар жиҳозланган. Ҳарбир хонада радиоприёмник, кичкина кутубхона, янги газета ва журналлар бор. Тракторчилар кунига икки марта иссиқ овқат олмоқдалар. Кечқурунлари колхоз правлениесига бригадалардан механизаторларнинг ноништа ва тушки овқат учун берган заказлари топширилмоқда. Колхоз бухгалтерияси ана шу заказлар бўйича меню тузиб, уни ошпазларга тарқатмоқда. Ҳар куни менюга ўнга яқин овқатнинг номи ёзилади.

Дала шийпони

ҚУВА, (Фарғона области), 1 июнь. (ЎзТАГ). Қува районидаги илғор «Саноат» колхозининг а'золари муваффақият блан меҳнат қилмоқдалар. Улар механизаторлар блан ҳамкорликда иккинчи культивацияни олиб бормоқдалар, ғўзаларни озиқлантирдилар.

Механизаторлар ва колхозчилар ўртасида маданий-оммавий ишларнинг дуруст йўлга қўйилганлиги ғўза парваришини яхши олиб боришга ёрдам бермоқда.

Олтинчи далачилик бригадасининг дала шийпони қишлоқдан анча узоқда жойлашган. Буерда дам оладиган хоналар, ошхона жиҳозланган. Кечқурунлари колхозчилар радиоприёмник олдида тўпланадилар, китоблар, янги газета ва журналларни ўқийдилар. Бу ерда ёшлар учун спорт майдончаси бор. Дала шийпонида лекциялар, суҳбатлар мунтазам суратда ўтказилиб турилади, колхоз бадиий-ҳаваскорлик тўгарагининг қатнашчилари концерт қўйиб берадилар. Область ўзбек драма театрининг артистлари ҳам колхозга тез-тез келиб турадилар.

Колхознинг барча 12 бригадасида дала шийпонлари жиҳозланган. Дала шийпонлари оммавий-сиёсий ишларнинг маркази, колхозчилар ва механизаторларнинг маданий дам оладиган жойи бўлиб қолди.

Ўтлар машина блан ўрилмоқда

ГОРЧАКОВО,, (Фарғона области), 1 июнь. (ЎзТАГ). Ленин номли колхоз яхши ривожланган пахтачилик ва чорвачилик хўжалигига эга. Колхоз фермаларида ҳозирги вақтда 400 дан кўпроқ йирик қорамол, 5 минг қўй, юзларча от бор.

Колхозчилар жамоат чорва молларини қишда тўқ боқиш учун ем-хашак ўтлари майдонини деярли 200 гектар ва кўп йиллик ўтлар майдонини 500 гектар кенгайтирдилар. Колхознинг ем-хашак экинлари умумий балансида бу йил маккажўхори анча катта ўрин тутади.

Колхозда ҳозирги вақтда пичан ўриш қизиб кетди. МТС колхозга анчагина миқдорда сенокосилка, хаскаш, волокушкалар ажратди. Беда ўришда от қўшиб ишлатиладиган колхоз сенокосилкалари ва хаскашлари ҳам ишлатилмоқда.

Механизация кенг қўлланилганлиги натижасида ўт ўриш муддатлари икки баравар камайтирилди ва қўл меҳнати жуда озайди. Тайёрланган ҳамма пичан молхоналарга келтирилиб қўйилмоқда. Бунинг учун прицепи бўлган учта автомашина ажратилди. Колхоз мастерскойларида хашакни тракторлар блан ташиш учун чана типида бирнеча махсус асбоб тайёрланди.

ОҒИР САНОАТИМИЗНИНГ ИЛҒОР КИШИЛАРИ

4 йилда 14 йиллик норма

Асан Фундуков 10 йилдан бери Чирчиқ шаҳрида қишлоқ хўжалик машинасозлик заводининг темирчилик-пресс цехида болтларни штамповка қилувчи бўлиб ишлайди. Самарали меҳнат, тинимсиз ижодий изланиш ва сўнгги йилларда эришилган юқори кўрсаткичлар бу оддий, камтарин ишчининг номини бутун заводга таратди. Унинг номини ҳозир фақат завод ишчиларигина эмас, балки бутун чирчиқли штамповкачилар ва бошқа ишчилар, инженер-техник ходимлар ҳурмат блан тилга оладилар. Ахир, бу бешйилликнинг 4 йили ичидаёқ 14 йиллик нормани бажариш, я'ни оддий ишчилардан 2 бешйиллик ўзиб кетиш ҳазил гапми?

Асан аканинг ўзидан, бундай юқори кўрсаткичга қандай қилиб эришаяпсиз, деб сўрасангиз, у:

— Гап уқувда, станокнинг тилини яхши билишда, айниқса, секунднинг қадрига етишда, — деб жавоб беради.

Агар Асан Фундуковни иш устида кўрсангиз, юзаки қараганда бу одамни бошқа ишчилардан, шундай ёнида ишлаётган қўшни штамповкачидан ажратадиган бирор ҳаракатни сезишингиз анча қийин. У, ба'зилар сингари шошқалоқлик блан ишламайди. Синчиклаб кузатсангиз, унинг жуда усталик блан тез ишлаётганини фаҳмлайсиз. У, ишни шундай ташкил қилганки, бир секунд вақт ҳам ортиқча сарфланмайди. Ҳарбир операция иккинчисига монанд келади.

— Иш вақтининг ҳар минутидан унумли фойдаланиш, нуқул а'ло сифатли маҳсулот ишлаб бериш, айтайлик, нормани ошириб бажаришнинг ўзи блан қаноатланиш мумкин-ми? Йўқ, мумкин эмас. Нега деганда, мана яқинда Кремльда бўлиб ўтган саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгашида алоҳида та'кидлаб ўтилганидек, энг илғор иш методларини қўлланиш, ўзи ишлаётган машина ва барча асбоб-ускуналарни такомиллаштириш, модернизация қилиш ҳарбир ишчининг бурчидир. Мана шунга э'тибор бермай туриб, тўхтовсиз юксалаборишга эришиш мумкин эмас, — дейди Асан ака.

Фундуков штамповка ишини такомиллаштиришда жуда кўп катта-кичик ўзгартишлар, конструктив тузатишлар киритган. Бу йўлда у кичик, аҳамияти кам бўлиб кўринган янгиликдан ҳам сра қўл силтамайди. Масалан, у яқинда ҳаракатдаги станок барабанига бунт (моток) кийгизиш операциясини узлуксиз давом эттиришни, я'ни тайёрланган бунтни олиб, янгисини кийгизиш учун машинани тўхтатмай шу операцияни бажараверишш мумкин эканлигини аниқлади. Бу янгиликни амалда қўлланиш натижасида станокнинг фойдали иш унуми анча ортди.

Асан аканинг яқин йиллар ичида киритган рационализаторлик таклифларидан энг муҳими — қизитилган пўлатни совутиш процессини соддалаштириш бўлди. Аввал қизитиш печидан чиққан заготовкани, я'ни чўзилган пўлатни ҳаво блан совутиш учун печь-электромотор ўрнатилган эди. Бу электромотор иш давомида тез-тез аварияга учраб турар ва натижада иш сур'атини сусайтиришга сабаб бўлар эди. Фундуков бу моторни бошқа мақсадда фойдаланиб, унинг функциясини кучли босим блан сиқилган ҳаво узатиш орқали бажаришни таклиф қилди. Завод рационализаторлик ва ихтиро'чилик бюроси бу таклифни ма'қуллади. Бу янгиликнинг амалга оширилиши натижасида иш процесси аввалгидан енгиллашди ва иш 4 ҳисса тезлашди.

Асан Фундуковнинг шунга ўхшаган таклифларидан корхона ҳар йили ўн минг сўмлаб фойда кўрмоқда. Асан ака ана шундай тиришқоқлиги, ўз касбининг моҳир устаси бўлганлиги учун ҳам ҳар сменада 8 минг ўрнига 26—28 минг донадан деталь тайёрлашга эришмоқда ва шу блан барча ишчиларга ўрнак бўлмоқда.

В. ПРИШЧЕПА.

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг V пленуми бўлиб ўтди.

Пленум қатнашчилари Ўзбекистон КП МК биринчи секретари ўртоқ А. Э. Ниёзовнинг «КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги қарорининг бажарилиши ҳақида»ги докладини муҳокама қилдилар.

Докладчи ва музокарада сўзга чиққанлар қайд қилиб ўтдиларки, Совет Иттифоқининг барча халқларидек, Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида КПСС МК январь Пленуми белгилаб берган кенг программани ғоят баланд руҳ блан кутиб олдилар ва бу программани амалга оширишга қаттиқ бел боғладилар.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалигининг етакчи тармоғи — пахтачиликдир. Лекин республикада дон етиштиришни кўпайтириш учун катта имкониятлар бор. Республикамиз шу йилнинг ўзидаёқ 650 — 700 минг тонна дон, шу жумладан 220—250 минг тонна маккажўхори ва жўхори бериши лозим. 1960 йилга бориб дон етиштириш 1 миллион 200 минг тоннагача кўпайтирилиши, шу жумладан маккажўхори ва жўхори 550 минг тоннагача кўпайтирилиши лозим. Резервлардан максимал даражада фойдаланганда бу программани муддатидан илгари амалга ошириш мумкин, шу блан яқин 2 — 3 йил ичида ҳамма колхозлар чорвачиликнинг концентрат емларга бўлган эҳтиёжини тўла равишда таъминлаш имкониятига эга бўлади.

Броқ, республика қишлоқ хўжалик ва совхозлар министрликлари дон хўжалигига юзаки ва суст раҳбарлик қилаётирлар. Маҳаллий партия ва совет ташкилотлари ҳам қишлоқ хўжалигининг бу тармоғига тегишинча э'тибор бермаётирлар.

Дон етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги вазифаларни ҳал этишда маккажўхори экинлари муҳим аҳамиятга эгадир. Шунга қарамай, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари маккажўхори етиштириш блан жуда суст шуғулланмоқдалар. Шуни айтиб ўтиш кифоядирки, 1954 йилда дон экинларининг умумий ҳажмида маккажўхори ва жўхори фақат бир процентни ташкил этди. Ўзбекистон шароитида маккажўхоридан ҳар йили фақат бир марта эмас, балки икки марта ҳосил олиш учун мамлакатнинг ҳарқайси районига қараганда кўпроқ имконият мавжудир. Республиканинг илғор хўжаликлари бирнеча йилдан буён ана шундай қилиб келмоқдалар. Бу муҳим тажрибани ҳамма колхоз ва совхозларга ёйиш керак. Агротехниканинг маккажўхорини квадрат-уялаб экиш, экинларни икки томонга парвариш қилиш, гибрид уруғлар етиштириш, маккажўхори уруғчилигини яхшилаш каби янги, прогрессив усулларини жорий қилиш ҳисобига ҳосилни кескин суратда ошириш зарур. Ҳарбир колхоз ва совхозда эрта экилган экинлардан бўшаган ерларга такрорий экиш йўли блан маккажўхори етиштиришни кўпайтириш учун қўшимча имкониятларни излаб топиш керак, токи, бу йил маккажўхори ва жўхори экинлари майдони анча кўпайсин.

Ҳолбуки, областьларнинг, районларнинг, колхоз ва совхозларнинг ҳамда МТСларнинг ба'зи раҳбарлари макажўхори ва жўхорининг аҳамиятини тушуниб олганлари йўқ. Буни шу нарсадан билиш мумкинки, ба'зи областьлар маккажўхори ва жўхори экиш топшириғини бажарганлари йўқ. Самарқанд ва Қашқадар'ё областьлари маккажўхори ҳамда жўхори экиш планини анча ошириб бажарганлари ҳолда бошқа областьлар бу экинларни экишда жиддий равишда орқада қолаётирлар. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро областьларида бу иш айниқса ёмон аҳволдадир.

Маккажўхори экинларини парвариш қилиш ёмон уюштирилганлиги ҳам маккажўхорига беларво муносабатда бўлинаётганлигини кўрсатади. Кўпгина майдонларда маккажўхори яганаланмаган. Маккажўхори майдонлари ишланмаётир, экинларни бегона ўтлар босиб кетган, майсалар озиқлантирилмаётир ва суғорилмаётир. Қишлоқ хўжалик министрлиги, область ва район партия комитетлари, область ва район ижроия комитетлари давлат манфаатларига хилоф бўлган мана бундай фактлардан кўз юмиб келмоқдалар, мавжуд камчиликларни тезроқ тугатиш чораларини кўрмаётирлар.

КПСС МК январь Пленуми 1960 йилда гўшт ва сут етиштиришни 1954 йилдагига нисбатан икки баравар, тухум етиштиришни 2,2 баравар, жун етиштиришни 1,8 баравар кўпайтириш вазифасини қўйди. Бу вазифанинг реаллиги шунга асосланадики, чорвачиликни кескин суратда юксалтириш учун ҳамма зарур шароитлар яратиб берилган. Ҳолбуки, КПСС МК январь Пленуми жуда тўғри та'кидлаб ўтганидек, қишлоқ хўжалигининг бу жуда муҳим тармоғи Ўзбекистонда қониқарсиз аҳволдадир.

Бизда ҳамма колхозлар чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни тез ўстириш ва Пленум белгилаган топшириқларни муддатидан илгари бажариш имкониятига эгадир. Буни шу факт жуда яхши кўрсатадики, ҳозирги вақтда республикадаги 2.021 колхоздан қуйидаги миқдордаги колхозлар 1960 йилга белгиланган топшириқни бундан илгари бажариш мажбуриятини олди:

	1955 йилда	1956 йилда	1957 йилда
Гўшт бўйича	742	381	326
Сут бўйича	604	459	322
Жун бўйича	774	412	226

Демак, колхозларнинг 75 процентга яқини белгиланган муддатдан анча илгари, тахминан уч йил ичида, КПСС МК январь Пленуми топшириқларини бажаради.

Колхозларнинг қолган 25 процентига келганда, партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари бу колхозлар бўйича тегишли тадбирларни яна бир марта кўриб чиқишлари, улар тўғрисида алоҳида ғамхўрлик қилишлари ва уларнинг илғорлар даражасига кўтарилиши учун ёрдам беришлари керак.

Республиканинг партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари чорвачиликка ёмон раҳбарлик қилмоқдалар. Бизнинг асосий хатомиз шундан иборатки, биз чорва молларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун тегишинча кураш олиб бормадик ва чорва моллар сонини кўпайтириш учун мавжуд бўлган имкониятлардан фойдаланмадик. Хўжасизлик натижасида кўпгина колхоз ва совхозларда чорва моллар кўп нобуд бўлмоқда. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областида аҳвол айниқса ёмондир.

КПСС МК январь Пленуми қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини планлаштиришдаги нотўғри тартибни қат'иян қоралади. Бу хил тартиб колхозларнинг, совхозларнинг ва қишлоқ хўжалик мутахассисларининг ташаббусини бўғиб қўяди, чорвачилик маҳсулотлари ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни бутун чоралар блан кўпайтириш соҳасидаги мавжуд бўлган бой имкониятлардан тўла даражада фойдаланишга имкон бермайди.

КПСС МК пленуми қарорига мувофиқ, СССР Министрлар Совети ва КПСС МК «Қишлоқ хўжалигини планлаштириш практикасини ўзгартириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар. Бу қарор қишлоқ меҳнаткашлари, қишлоқ хўжалик мутахассислари ўртасида ижодий ғайратни ғоят ошириб юборди. Бу эса қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш соҳасида колхозлар ишлаб чиққан тадбирларда ўзининг ёрқин ифодасини топди.

Кўпгина колхозлар перспектив планларни тузишга жуда жиддий, пухта ўйлаб киришдилар. Колхозларнинг янги тартибга мувофиқ, маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик ташкилотларининг ёрдами блан қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни қандай қилиб тўғри планлаштирганликларини Сирдар'ё районидаги XVIII партконференцияси номли ва Қорақишлоқ районидаги Каганович номли колхозлар, шунингдек Андижон, Тошкент ва бошқа областьлардаги бирқанча колхозларнинг мисолида кўриш мумкин. Бу колхозларнинг планлари КПСС МК январь Пленуми қўйган вазифаларни тезроқ ҳал қилиш учун қандай катта имкониятлар борлигини яққол кўрсатади.

Шу блан бирга область ва район ташкилотларининг кўпгина раҳбарлари қишлоқ хўжалигини ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиққан вақтда бу муҳим ишга юзаки, бюрократик равишда қарадилар. Бу раҳбарлар планлаштиришдаги янги тартибни фақат 1956 йилда амалга оширмоқчи бўлдилар. Бу хато ҳамма жойда ҳам ҳали тугатиб бўлингани йўқ.

Ба'зи жойларда колхозларнинг КПСС МК январь Пленуми топшириқларини муддатидан илгари бажаришга қаратилган ташаббуси бўғилди. Самарқанд область ташкилотлари (Ёқубов, Ортиқов ўртоқлар) аввал бошда Қорақишлоқ районидаги колхозларнинг бу хилдаги планини хомхаёл деб, амалга ошириб бўлмайдиган иш деб ҳисобладилар ва сут соғиб олиш, сигирлар сонини кўпайтириш юзасидан белгиланган кўрсаткичларни бир қалам уриш блан камайтириб қўйдилар.

Республиканинг бирқанча колхозлари ва районларида чорвачилик маҳсулоти олиш юзасидан 1955 йил учун планлаштирилган кўрсаткичлар 1954 йилдаги кўрсаткичлардан кам эди. Деярли ҳамма жойда колхозларнинг перспектив планлари қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг ҳамма тармоқлари бўйича эмас, балки аввало фақат чорвачилик юзасидан тузилган. Ўзбекистон КП МК ва республика Министрлар Совети қишлоқ хўжалигини планлаштиришда жойларда йўл қўйилган хатоларни тузатишда сусткашлик қилдилар.

Республикамиз совхозларининг юксак маҳсулдор ва рентабель хўжаликлар бўлиши учун ҳамма имкониятлар бор. Совхозлар анча катта ер майдонларига эга, бой техника блан та'минланганлар, уларда яхши тайёрланган мутахассис ва ишчи кадрлар бор. Совхозлар яқин йилларда пахта етиштиришни 1954 йилдагига нисбатан 2—2,5 баравар, гўшт ва дон етиштиришни 2 баравар, сут етиштиришни 2,7 баравар, жун етиштиришни 1,6 баравар, тухум етиштиришни 4,5 баравар ва қоракўл тери етиштиришни 1,7 баравар кўпайтириш учун ҳамма имкониятларга эгадирлар.

Бу вазифаларни бажармоқ учун Совхозлар министрлигининг ишини жиддий равишда яхшилаш керак.

Ўзбекистон КП МК нинг бундан аввалги пленумларида ҳам совхозлар министри ўртоқ Жалилов, унинг ўринбосарлари Мангутов, Носиров ўртоқлар совхозларга қониқарсиз раҳбарлик қилаётганликлари учун ҳақли суратда қаттиқ танқид қилинган эди. Лекин улар ўзлари учун зарур хулосаларни чиқариб олмадилар, совхозларнинг ишини ҳали ҳам яхшиламадилар.

Министрлик раҳбарлиги КПСС МК январь Пленумининг қарорини амалга ошириш юзасидан тадбирларни бевосита совхозларда ишлаб чиқиш ўрнига қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш бўйича совхозларга ўзи топшириқлар белгилашга киришди. Иш ана шундай нотўғри ташкил қилинганлиги натижасида топшириқлар камайтириб белгиланди. Министрликда, шунингдек совхозларда бошқалар ҳисобига иш кўриш кайфиятлари авж олди, ўзлари ёмон ишлаганлигини давлат ҳисобига қоплаш каби ярамас практика ўрин олди.

4-нчи «Вревский» наслдорлик совхози министрликда сут ва гўшт етиштириш бўйича илғор совхоз ҳисобланмоқда. Лекин ҳақиқатда бу совхозда аҳвол бутунлай бошқача. 1954 йилда совхозга 11 минг центнер концертрат озуқа талаб қилинган. Шундан совхоз ўзи фақат 2.795 центнерни етиштирган, 7.082 центнерни эса давлатдан ва 1.135 центнерини бошқа совхозлардан олган. Совхоз директори ўртоқ Ставной совхознинг ем-хашакка бўлган эҳтиёжини давлат фондлари ҳисобига кондириб келмоқда. Совхозларнинг кўпчилиги давлат топшириқларини доимо бажармай келади, катта нобудгарчилик ва зарарларга йўл қўяди.

Кўпгина совхозларнинг қониқарсиз ишлаётганлиги учун маҳаллий партия ва совет органлари ҳам жавобгардир. Бу органларнинг раҳбарлари совхоз ишлабчиқаришини ўрганмаётирлар. Совхозларнинг аҳволи учун партия ва совет органлари раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш керак.

Пленумда колхоз ва совхозларнинг чорвачилик маҳсулотларини етиштиришни кўпайтириш соҳасидаги вазифалари муфассал ёритиб берилди.

Гўшт етиштиришни кўпайтиришга колхозларда, совхозларда, маслопромнинг тайёрлаш пунктларида чорва молларини ва ёш молларни сўйиш олдидан боқиб етиштиришни ташкил қилиш йўли блан, шунингдек чорва моллар сонини кўпайтириш йўли блан ошириш керак. Бу имкониятлардан ҳали ёмон фойдаланмоқда. Чорва молларининг анча қисми давлатга семизлиги ўртача ва ўртача даражадан кам бўлган ҳолда топширилмоқда. Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министрлиги ташкилотларида чорва молларини боқиб семиртириш ва ўстириш иши яхши йўлга қўйилмаган.

Чорва моллари пода структурасини тўғри уюштиришга жиддий э'тибор бериш зарур. Бу ишни шундай ташкил қилиш кераки, подаларда жамоат чорва молларини нормал равишда урчитиш ва чорвачилик маҳсулотларини зарур миқдорларда етиштириш та'минлансин. Ҳозирги вақтгача республикада чўчқачилик ва паррандачилик жуда ёмон ривожланиб келди. Перспектив планларда бу камчилик тузатилди. Колхозлар чўчқалар сонини 2,7 баравар ва паррандалар сонини 2,9 баравар кўпайтиришни белгиладилар. Озиқ-овқат саноати ва умумий овқатланиш корхоналари чиқиндиларидан чорва молларини боқиш учун фойдаланиш гўшт етиштиришни кўпайтиришда муҳим резервдир.

Пленумда Қорақалпоғистон область партия комитетининг ва Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советининг, Хоразм область партия комитети ва область ижроия комитетининг иши қаттиқ танқид қилинди. Қорақалпоғистон АССР ва Хоразм областининг раҳбарлари чорвачиликни ривожлантириш ишини ўзибўларчиликка ташлаб қўйганлар. Шундай деб уқтириб ўтилдики, Қорақалпоғистон АССР, Хоразм области раҳбарлари, совхозлар министри ўртоқ Жалилов, совхозлар министрининг чорвачилик масалалари блан шуғулланучи ўринбосари ўртоқ Носиров, қишлоқ хўжалик министри ўртоқ Муҳамаджонов КПСС МК январь Пленуми қарорларини бажаришга муносабатларини ўзгартиришлари керак.

Сут етиштиришни кескин суратда кўпайтириш вазифасини муваффақиятли ҳал қилишда қорамолларнинг умумий подасида сигирлар сонини камида 40 процентгача кўпайтириш, шунингдек подаларнинг насл составини яхшилаш ғоят катта аҳамиятга эгадир. Республикадаги колхозларнинг кўпчилигида наслчилик иши издан чиқиб қолган. Бушуев зотидан бўлган чорва молларини ривожлантиришга тегишинча э'тибор берилмаётир.

Қўйчилик, айниқса қоракўлчилик республикамиз қишлоқ хўжалигида салмоқли ўрин тутади ва Бухоро, Қашқадар'ё, Самарқанд, Сурхондар'ё областьларидаги колхоз ҳамда совхозларнинг чорвачилигида асосий тармоқ ҳисобланади. Қўйларнинг қоракўл зотини янада урчитишга алоҳида э'тибор бериш керак. Қоракўл терисининг сифатини яхшилаш ва жун етиштиришни кўпайтириш соҳасида кўп ишлар қилиш зарур. Ҳарбир қоракўл қўйидан жун қирқишни колхозларда 2,7 килограммгача ва совхозларда 3 килограммгача етказиш керак.

Қоракўл қўйларини янада урчитиш блан бирқаторда гўштдор-серёғ, майин жунли ва ярим майин жунли қўйларни урчитиш айниқса Самарқанд областида ва Қорақалпоғистон АССРда катта ўрин тутади.

Чорвачиликни ривожлантириш даставвал мустаҳкам ем-хашак базаси яратишга боғлиқдир. 1955 йилда ем-хашак етиштиришни кўпайтириш, ҳамма чорва молларини ем-хашак блан тўла та'минлаш учун ҳар гектар эски бедапоялардан камида 70 центнердан хашак ўриб олиш ҳамда камида 3—3,5 миллион тонна беда тайёрлаш керак. Маккажўхори экинлари майдонини кенгайтиришга ва камида 1.200 минг тонна миқдорида силос бостиришга алоҳида э'тибор бериш зарур. Шу муносабат блан силос иншоотлари қуриш масаласи кескин тус олди.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар минситрлиги ва бошқа кўпгина область ҳамда район партия ва совет ташкилотлари раҳбарларининг силос иншоотлари қуришга мас'улиятсизлик блан қараётганликлари оғир оқибатларга олиб келиши мумкин. Шу ишни яқин фурсатда яхшилаш керак.

Ма'лумки, республикамизда қўйчилик ва даставвал қоракўлчилик дашт ва ярим дашт яйловларга асосланади. Бу яйловларнинг маҳсулдорлигини анча ошириш ҳақида жонкуярлик қилиш керак. Яқин 4—5 йил ичида республиканинг колхоз ва совхозлари қарийб 7,5 миллион гектар дашт ва ярим дашт яйловга сув чиқаришлари, шунингдек ҳозирги вақтда фойдаланилаётган яйловларда сув та'минотини яхшилашлари лозим. Яқин 2—3 йил ичида чорвачилик фермаларидаги кўп меҳнат талаб қиладиган асосий ишларни механизациялаштириб бўлиш зарур. Республиканинг корхоналарида чорвачилик учун керак бўлган кўпгина машина ва механизмларни ишлаб чиқаришни йўлга қўйиш мумкин, токи, 1955 йилдаёқ тахминан 500 колхоз фермаси механизациялаштирилсин.

Чорвачилик биноларини қуриш соҳасида катта ишлар белгиланган. Лекин Шаҳар ва қишлоқ қурилиши министрлиги топширилган ишни яхши уддалайолмаётир, колхозларнинг эҳтиёжларига жавоб бераолмаётир. Қишлоқ хўжалик министрлиги ва МТСлар бу ишда активроқ қатнашишлари керак. Маҳаллий ва ёқилғи саноати министрлиги, Бинокорлик материаллари саноати министрлиги, Кенг исте'мол саноат товарлари министрлиги, шунингдек, колхозлар устидан оталик қилучи корхона ҳамда ташкилотлар колхозларга шартномалар асосида техника ва транспорт воситалари блан катта ёрдам бераоладилар ва беришлари лозим. «Ўзбекбирлашув» ва Қишлоқ хўжалик министрлиги колхозларни бинокорлик материаллари ва даставвал ёғоч блан та'минлашлари лозим. Лекин улар ўзлари учун ажратилган бинокорлик материалларини колхозларга товар сифатида бериш ва бу материалларни ўз вақтида келтириш ҳақида тегишинча жонкуярлик қилмаётирлар.

Колхозлардаги қурилишларни маҳаллий партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари кундалик контроль остига олишлари керак.

1955 йилда, шунингдек бундан кейинги йилларда чорвачилик маҳсулотлари тайёрлаш ва давлат йўли блан сотиб олиш ҳажми анча кўпаяди. Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиб олиш юзасидан белгиланган ярим йиллик планни 10 июньгача бажариш, ҳамма хил қишлоқ хўжалик маҳсулотлари тайёрлаш ва сотиб олиш юзасидан бўлган топшириқни эса Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 38 йиллигигача тўла ҳамда ошириб бажариш учун бутун куч-ғайратни сарфлаш зарур.

Ўртоқ Ниёзов қилинган ишларни анализ қилиб шунга э'тиборни жалб қилдики, КПСС МК январь Пленумининг чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш ҳақидаги қарорлари умуман республика бўйича қониқарсиз бажарилмоқда.

Чорвачиликни ривожлантириш, чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш республикамизда пахта етиштиришни янада кўпайтириш блан боғлаб олиб борилмоғи лозим. Бу йил КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати машина-трактор станцияларини ҳамда совхозларини янги техника блан та'минлашда республикамизга ғоят катта ёрдам бердилар. Бу эса ҳамма майдонларда чигитни торқаторлаб экиш ва катта майдонларда ғўза тупларини квадрат-уялаб ва тўғри бурчак қилиб уялаб жойлаштириш усулини кенг жорий қилиш имкониятини берди. Кўп миқдорда ўғит олинди, янги маркали тракторлар ва қишлоқ хўжалик машиналари келтириш кўзда тутилади. Колхозларга катта иқтисодий ёрдам берилди.

Мана буларнинг ҳаммаси республикадаги партия, совет ва қишлоқ хўжалик органларининг пахтачиликни ривожлантириш масалалари юзасидан Тошкентда бўлиб ўтган кенгаш қатнашчиларининг Мурожаатида олинган мажбуриятларнинг бажарилиши учун бўлган жавобгарлигини янада кўпроқ оширади. Ҳозирги вақтда ғўза парвариши иши кўнгилдагидек эмас. Ғўзаларни озиқлантириш ҳали кучайтириб юборилмаган. Фақат Фарғона водисидаги, Сурхондар'ё, Қашқадар'ё, Бухоро областьларидаги кичик майдонлардагина ғўза шоналайбошлаган. Ғўзаларнинг ривожланиши нормал муддатларга нисбатан ўрта ҳисобда 10—12 кун орқада қолмоқда.

Қишлоқ хўжалик министрлиги, Совхозлар министрлиги, кўпгина партия, совет қишлоқ хўжалик органларининг раҳбарлари ғўза парваришидаги қолоқликни тугатиш юзасидан амалий тадбирлар кўрмаётирлар.

Бундай аҳволга чидаб туриб бўлмайди. Давлат манфаатлари ба'зи маҳаллий органлар раҳбарлари йўл қўяётган мас'улиятсизликка хотима беришни талаб қилади. Қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўриш, асосан ташкилотчилик ишининг савиясини юксалтириш ҳамда ғўзаларни парвариш қилишда ва уларни ривожлантиришда йўл қўйилган қолоқликни қисқа муддатда тугатиш зарур.

Хоразм, Бухоро, Самарқанд ва Наманган областьларининг, Қорақалпоғистон АССРнинг ғўза парваришида юз берган ташвишли аҳволга етарли баҳо бермаётган раҳбарлари жиддий огоҳлантирилиши лозим.

Пленумда та'кидлаб ўтилдики, қишлоқ хўжалигига ва айниқса чорвачиликка раҳбарлик қилиш савияси КПСС МК январь Пленумининг талабларига жавоб бермайди. Ўзбекистон КП МК ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, маҳаллий партия ва совет органлари қишлоқ хўжалигига раҳбарлик қилиш услубини жуда секин қайта қурмоқдалар. Кўпинча ташкилотчилик иши жуда кўп текширишлар ўтказиш, умумий кўрсатмалар бериш, ҳархил справкалар, ма'лумотлар тўплаш блан алмаштириб қўйилади. Ўзбекистон КП МК ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети 1954 ва 1955 йилларда чорвачилик масалалари юзасидан 114 та қарор қабул қилганлар. Броқ, бу қарорларнинг қандай бажарилаётганлиги контроль қилиб турилмаган.

Ўзбекистон КП МК ва республика Министрлар Совети партия, совет ва қишлоқ хўжалик органлари раҳбарларининг чорвачиликка мас'улиятсизлик блан қараб келишига сўнгги вақтгача муросасозлик блан қараганлар, уларга нисбатан талабчанликни оширмаганлар.

Қишлоқ хўжалик министри ўртоқ Муҳамаджонов чорвачиликка етарли аҳамият бермайди ва аслида ўзини бу ишдан четлатиб қўймоқда. Министр ўринбосари ўртоқ Энгрен ҳам бу ишда кўп жиҳатдан айбдордир.

Область партия комитетлари ва область ижроия комитетлари, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг кўпгина раҳбарлари қишлоқ хўжалигига, айниқса чорвачиликка умуман раҳбарлик қилаётирлар. Улар қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг тафсилотларини ўрганиб турмайдилар, амалий ишлардан узоқлашиб қоладилар, қишлоқ хўжалик экономикаси масалаларини ўрганмайдилар.

Қишлоқ хўжалигини кескин суратда юксалтириш вазифаларини муваффақиятли амалга оширишнинг ҳал қилучи шартлардан бири қишлоқ райкомлари ва райижрокомларини, колхозларни, МТС ва совхозларни тайёргарлик кўрган раҳбар кадрлар блан ва қишлоқ хўжалик мутахассислари блан янада мустаҳкамлашдир. Кўпгина область ва район партия комитетлари колхозларда ишлаш учун энг лойиқ бўлган кишиларни танлаб олишни чўзиб юбордилар. Наманган ва Бухоро областьларида ҳамда Қорақалпоғистон АССРда шундай бўлаётир.

Чорвачиликда ишлаётган кадрларга келганда, уларнинг составини яхшилаш учун деярли ҳечнарса қилинмади. Колхоз раисларининг чорвачилик бўйича ўринбосари ва ферма мудирлари орасида тасодифий ва қолоқ кишилар оз эмас. Ба'зи колхозлар узоқ яйловлардаги чорва молларини ёлланиб ишловчи чўпонларга ишониб топшириб қўйганлар. Бирқанча жойларда чорвачилик иши энг оз миқдорда ҳам ишчи кучлари блан та'минланмаётир, ем-хашак тайёрлаш юзасидан бригадалар ташкил қилинмаган. Вазифа — чорвачиликни тайёргарлик кўрган, синалган кадрлар блан мустаҳкамлашдан иборатдир.

Қишлоқ хўжалигида коммунистларнинг жойлаштирилишини яқин йиллар ичида қайтадан кўриб, чорвадорлар ўртасида партия а'золарини кўпайтириш — муҳим вазифадир. Партия ва ҳукуматнинг умуман қишлоқ хўжалигини ва айниқса чорвачиликни ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини муваффақиятли бажариш учун курашда коммунистларнинг ролини ошириш — партия комитетларининг бурчидир.

Чорвадорлар ўртасида сиёсий ва маданий-оқартув ишларини кучайтириш, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш, моддий манфаатдорлигини ошириш — чорвачиликни юксалтиришнинг энг муҳим шартидир. Бу ишда бирқанча жойларда чорвадорларга беларво ва бюрократик муносабатда бўлишгача бориб етган катта камчиликлар бор. Бундай аҳвол Қашқадар'ё, Бухоро областьларида ва Қорақалпоғистонда айниқса яққол сезилаётир. Чўпонлар ва уларнинг оилалари учун энг оддий маиший шароитлар яратиб берилмаган. Узоқ яйловларда медицина ёрдами яхши ташкил қилинмаган. Чорвадорлар учун кинофильмлар камдан-кам кўрсатилади, газета ва журналлар мунтазам суратда етказиб турилмайди, лекциялар онда-сондагина ўқилади, суҳбатлар кам ўтказилади. Ўзбекбирлашув 1955 йилда узоқ яйловларда кўпгина магазин, чойхона, ёнилғи омборлари қурмоқчи, кўчма савдо учун автомашиналар ускуналамоқчи бўлган эди. Лекин Ўзбекбирлашув правлениеси (ўртоқ Юнусов) бу тадбирларни бажаришни пайсалга солаётир.

Илғор чорвадорларнинг тажрибаси жуда суст оммалаштирилмоқда ва ишлабчиқаришга секин жорий қилинмоқда. Чорвачилик, ветеринария, қоракўлчилик илмий-текшириш институтлари ва Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг қишлоқ хўжалик институти чорвачиликни ривожлантиришга доир актуал масалаларни ишлаб чиқаолмадилар, улар турмушдан ажралиб қолганлар ва кўп вақтни ҳамда маблағларни бекорга сарфлаб келмоқдалар. Институтларнинг ва илмий-текшириш ташкилотларининг раҳбарларидан ўз ишларини тубдан яхшилашни талаб қилиш керак.

Чорвадорлар ўртасида сиёсий иш олиб бориш, улар ўртасида социалистик мусобақани ташкил қилиш, уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш партия ташкилотларининг диққат марказида бўлиши лозим. Бу ишда район партия комитетларининг МТС зоналари бўйича инструкторлик группаларининг роли ғоят каттадир.

Илғорлар тажрибасини ва қишлоқ хўжалик фани ютуқларини оммалаштириш учун пропаганда ва агитациянинг ҳамма воситаларидан, матбуотдан, радио, кино, маданий-оқартув муассасаларидан кенг фойдаланиш, ишдаги камчиликларни танқид қилишни ва ўз-ўзини танқидни бутун чоралар блан кучайтириш, айниқса қуйидан бўлган танқидни қизитиш, хотиржамлик ва кибрланишга, партия ва давлат интизомини бузиш ҳолларига йўл қўймаслик, партия ва ҳукумат директиваларининг бажарилишини контроль қилиб туришни яхшилаш зарур.

Ўртоқ Ниёзов докладини муҳокама қилишда Тошкент область партия комитетининг секретари ўртоқ Алимов, СССР Тайёрлаш министрлигининг Ўзбекистондаги вакили ўртоқ Макотро, Фарғона область партия комитетининг секретари ўртоқ Қамбаров, Хоразм область партия комитетининг секретари ўртоқ Раҳмонов, Сурхондар'ё область партия комитетининг секретари ўртоқ Ҳакимов, Қорақалпоғистон область партия комитетининг секретари ўртоқ Маҳмудов, Ўзбекистон ССР Давлат контроли министрининг ўринбосари ўртоқ Поспелов, Бухоро область партия комитетининг секретари ўртоқ Жўрабоев, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Муҳиддинов, Андижон область партия комитетининг секретари ўртоқ Мирзаахмедов, Наманган область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Жўраев, Гўшт ва сут маҳсулотлари саноати министри ўртоқ Умаров, Самарқанд область партия комитетининг секретари ўртоқ Ёқубов, Ўзбекистон ССР Совхозлар министри ўртоқ Жалилов, Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министри ўртоқ Муҳамаджонов, Қашқадар'ё область партия комитетининг секретари ўртоқ Қурбонов, Хоразм область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Ризаев қатнашдилар.

Пленум КПСС МК январь Пленуми қарорларини муваффақият блан амалга оширишга қаратилган кенг қарор қабул қилди.

Олий ўқув юртларида ёзги имтиҳон сессиялари

В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университетининг коллективи бу йил ёзги имтиҳон сессияларига пухта тайёргарлик блан киришдилар. Имтиҳонлар бошланиши олдидан барча кафедраларда профессор-ўқитувчиларнинг йиғилиши бўлиб, унда имтиҳонларни юқори савияда ўтказиш тадбирлари белгиланди. Университетда имтиҳонларга тайёргарлик кўраётган студентларга барча қулай шароит яратиб берилган. Факультетлардаги ўқув заллари эрталаб соат 9 дан кеч соат 11 гача ишламоқда, асосий кутубхонанинг иши ҳам сессия даврига мослаб қайта қурилди. Шунингдек физика, химия, дарвинизм, агробиология, ўсимликлар физиологияси ва бошқа бирқанча фан кафедралари кабинетларининг студентларга хизмат кўрсатиши яхшиланди.

Факультетларда турли фанлар бўйича консультациялар ва обзор лекциялар мунтазам равишда ўтказилмоқда. Яқинда университетнинг марксизм-ленинизм асослари кафедрасида имтиҳон топширадиган студентлар учун «Миллий масала бўйича БПССнинг назарияси ва программаси», «СССР ҳукуматининг ташқи сиёсати ва халқаро аҳвол» деган темаларда обзор лекция бўлди.

Юқоридаги тадбирларнинг амалга оширилиши натижасида биология факультетининг III курсидаги 34 студентнинг ҳаммаси Сиёсий иқтисод фани бўйича ўтказилган имтиҳондан юқори баҳолар блан ўтди. Студентлардан Аҳмадбоева, Бойхўжаев, Жўлбердиев ўртоқлар «5» баҳо олдилар. Филология факультетининг II курс студентлари СССРнинг иқтисодий географияси фанини пухта ўрганиб, имтиҳонда яхши натижаларга эришдилар. Сталин стипендиати Я. Са'дуллаева, К. Набихўжаев, Р. Нурматов каби 10 га яқин студент «5» баҳо олишга муваффақ бўлдилар. Университетнинг бошқа факультетларида ҳам ёзги имтиҳон сессиялари муваффақиятли ўтмоқда.

Университетнинг партия ва комсомол ташкилоти, профессор ва ўқитувчилар коллективи имтиҳон сессияларида эришилган дастлабки муваффақиятларни мустаҳкамлаб, ўқув йилини ҳамма факультетларда юқори кўрсаткичлар блан якунлаш учун курашмоқдалар.

С. ОБЛАҚУЛОВ.

* * *

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг студентлари, профессор ва ўқитувчилар коллективи бу йил ҳам ёзги имтиҳон сессияларини катта тайёргарлик блан кутиб олдилар. Институт дирекцияси, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари имтиҳонларга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида студентлар учун қулай иш шароити яратиб бердилар, уларга маданий-маиший хизматни ҳартомонлама яхшиламоқдалар. Ётоқхонада туриб ўқучи студентларга ҳам дарс тайёрлаш ва маданий дам олиш учун зарур шароитлар яратиб берилган.

Институтда дарс тайёрлаш учун махсус хоналар ажратилди, кутубхона ва ўқиш залларининг иш соати узайтирилди. Ботаника, зоология, химия, марксизм-ленинизм асослари ва бошқа фан кафедралари кабинетларининг иши икки сменага айлантирилди. Ҳарбир кабинетда сессияга киритилган фанлар юзасидан индивидуаль консультация бериш учун махсус ўқитувчилар белгиланган. Бундан ташқари, имтиҳон топшириладиган фанлар бўйича жадвалда кўрсатилган соатларда консультациялар ва обзор лекциялар ўтказиб турилипти.

Пухта тайёргарлик яхши натижалар бермоқда. Факультет ва курслар бўйича имтиҳонлар юқори савияда ўтмоқда. Студентлардан Мавлонов, Иноғамова, Ғарифуллина, Янгибоев, Юсупова (табиийёт-география факультети), А. Маматўраев, Х. Қаюмов (ўзбек адабиёти факультети) ўртоқлар имтиҳонларда юқори баҳолар олишга эришмоқдалар.

Ш. ДУЙСЕНОВ.

* * *

Тошкент юридик институти коллективи ёзги имтиҳон сессияларини уюшқоқлик ва пухта тайёргарлик блан бошладилар. Студентлар учун зарур маданий-маиший шароит яратиб бериш, фанлар бўйича консультациялар, обзор лекциялар ва қўшимча дарсларни ўз вақтида ўтказиш имтиҳонларни муваффақиятли ўтказишнинг муҳим шартидир. Институт дирекцияси, партия, комсомол ва касаба союз ташкилотлари масаланинг ана шу томонига алоҳида аҳамият бермоқдалар.

Студентларга дарс тайёрлаш учун махсус хоналар ажратилди, кутубхона ва ўқув залларининг иши имтиҳон сессияларига мослаб қайта қурилди. Институт ўқитувчиларидан юридик фанлари кандидатлари А. А'замхўжаев, Ш. Уразаев, тарих фанлари кандидати, доцент Э. Мавлоний ўртоқлар жадвалда белгиланган соатларда малакали консультациялар ўтказиб, студентларнинг имтиҳонлардан муваффақиятли ўтишларига ёрдамлашмоқдалар.

Институтнинг II курс студентларидан Хусанов, Исломов, Пўлатов, Ҳамидов ўртоқлар марксизм-ленинизм асослари, сиёсий иқтисод фанларидан бўлган имтиҳондан «а'ло» ва «яхши» баҳолар блан ўтдилар. Шунингдек, а'лочи-жамоатчи студентлардан Йўлдошев, Хожиматов, Чинтошев, Ҳамидов, Қодиров, Дадажонов ўртоқлар ҳам имтиҳонларга пухта тайёргарлик кўриб, яхши натижаларга эришмоқдалар.

Қ. МЎМИНОВ.

Босилмаган хабарлар изидан

Редакциямизга келган хатларнинг бирида Бекобод районида физкультура ва спорт ишларига етарли э'тибор берилмай келинаётгани, колхозчи ёшларнинг яхши ташаббуслари қўллаб-қувватланмаслиги кўрсатилган эди. Редакция фактларни аниқлаш ва чора кўриш учун хатни район ижроия комитетига юборган эди.

Меҳнаткашлар депутатлари Бекобод район совети ижроия комитети раисининг ўринбосари ўртоқ Қориевнинг редакциямизга хабар қилишича, текширишда хатда келтирилган фактлар тўла тасдиқланган. Район ижроия комитети колхоз, совхозларда ҳамда районнинг ўзида физкультура ва спорт ишларининг ривожлантириш юзасидан тадбирлар кўрган.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар, озиқлантириш сур'атини кучайтириб, ғўзаларнинг барча майдонларда биртекис ривожланишига эришайлик!

Ўртасарой районидаги Жданов номли колхозда ғўза парвариши намунали ўтказилмоқда. **Суратда:** (чапдан ўнгга) бригада механиги **Т. Худойберганов,** бригада бошлиғи **М. Сидиқов,** 1-нчи участка полеводи **Г. Шаманов,** колхоз партия ташкилотининг секретари **Юсупов** ўртоқлар культивациядан кейин ғўзаларни текшириб кўрмоқдалар.

М. Шевелев фотоси.

Бепарволикнинг хунук оқибатлари

ПИСКЕНТ, **(«Тошкент ҳақиқати» мухбирларидан).** Ленин номли, Сталин номли колхоз бир қишлоқ совети территориясига жойлашган, ери-ерига туташ, Ленин номли колхознинг мавжуд имконияти ва шароити Сталин номли колхоздагига қараганда кўп жиҳатдан яхши, ишчи кучи ҳам кўп. Шунга қарамай, бу колхоз ғўза парваришида мусобақадош Сталин номли колхоздан орқада қолмоқда. Сталин номли колхоз даласида бўлган киши ўзини бошқача хис қилади. Колхозчилар ғўза парваришидаги қолоқликни узил-кесил тугатиш учун зўр ғайрат блан астойдил ишламоқдалар. Механизаторлар эса ғўзани машина блан яганалаб, культивацияни сифатли қилиб ўтказмоқдалар.

900 га яқин ишга яроқли а'зоси бўлган Ленин номли колхозда аҳвол бутунлай бошқача. Буерда ғўза парваришининг сур'ати паст ва сифати ниҳоятда ёмон. Колхоз раҳбарлари мўл ҳосил учун курашнинг ҳозирги энг мас'улиятли даврида бепарволикка йўл қўймоқдалар. Колхозда мавжуд ишчи кучларидан ғўза парваришида унумли фойдаланилмаётир.

Колхоз правлениеси 950 гектар пахта майдонида ишлаш учун 650 киши ажратган. Меҳнат яхши ташкил қилиниб, ана шу катта куч ҳар кун далага уюшқоқлик блан чиқиб, унумли ишласа ва улар учун қулай маданий-маиший шароит яратилса, ягана, культивация, чопиқ ва бошқа ишлар графикда кўрсатилганидек бажарилар эди. Аммо колхоз раиси Т. Худойбердиев, бошланғич партия ташкилотининг секретари А. Йўлдошев ўртоқлар ишчи кучларини жой-жойига қўйиб, меҳнатни тўғри ташкил қилишга э'тибор бериш ўрнига «кучимиз кам, ултираолмаётирмиз» деб асоссиз баҳона қилмоқдалар. Улар колхоз секретари ва бош табельчиси вазифасини бажараётган ўртоқ Бахромов томонидан тузилган соҳта-ёлғон сводкаларга амал қилиб иш кўрмоқдалар.

Бахромов ҳаркуни кечқурун идорада пайдо бўлади. Бригадаларда кун бўйи қилинган иш ҳақида шошма-шошарлик блан сводка тузади. Ана шу сводка колхоз раисига ҳам берилади, район ташкилотига ҳам юборилади. Бахромов тузган сводкада қилинмаган ишларни «қилинди», ҳалигача дала бетини кўрмаган кишилар «ишлади» деб кўрсатилади. Колхоз ва район ташкилотларининг раҳбарлари сводкалардаги ҳавойи рақамларга ишониб, «колхозда ғўза парвариши чакки эмас экан» деб хотиржамликка берилмоқдалар. Бу хотиржамлик эса ёмон оқибатларга сабаб бўлмоқда.

Колхознинг ўртоқ Шодмонов бошлиқ бригадасида ғўза парвариши жуда қониқарсиз олиб борилмоқда. Бригада бошлиғи агротехника қоидасини бузиб, ғўзани кетман блан ягана қилишга йўл қўйган. Бунинг оқибатида кўчат камайиб кетган. Хўш, ғўзани қўл блан сифатли ягана қилиш учун бригадада куч етишмайдими? Етишади. Меҳнат интизомининг бўшлигидан ўртоқ Шодмонов бригадасига бириктирилган 53 кишининг ҳаммаси ҳам дала ишларига қатнашмаётир. Ҳар куни 30 — 35 киши ишга чиқади, холос. Буларнинг кўпчилиги нормани бажармай, барвақт ишдан кетадилар. Икромов, Қорабоева, Усмонова сингари колхозчилар бирнеча кунлаб жамоат ишига қатнашмай, ўз шахсий ишлари блан шуғулланиб юртанлар. Бундай ишёқмас, дангасаларни биргина бу бригададагина эмас, Бобоев, Жабборов, Файзиев ўртоқлар бошлиқ бригадаларда ҳам учратиш мумкин.

Колхозда меҳнат интизомининг шу қадар бўшашиб, иш унумининг пасайиб кетишига асосий сабаб шуки, колхозчиларнинг меҳнатдан манфаатдорлиги масаласига етарли аҳамият берилмаётир. Колхоз правлениеси икки ойдан буён колхозчиларнинг меҳнат кунларига пул ҳам, ғалла ҳам аванс бермаётир. Ғалла меҳнат кунига тақсимланмай омборда ётибди. Бунинг устига далада иссиқ овқат ташкил этилган эмас, дала шийпонида етарли маданий-маиший шароит яратилмаган. Колхозчиларнинг тўрт ойлик меҳнат кунлари ҳалигача дафтарчаларга ўтказилмаган. Меҳнатни ҳисобга олишдек муҳим ишга бундай мас'улиятсизлик блан қараш чидаб бўлмайдиган бир ҳолдир. Бунинг устига колхозчилар ўртасида оммавий-сиёсий ва агитация-пропаганда ишлари олиб борилмаётир. Социалистик мусобақа ҳақида ҳам қуруқ гаплар айтилади-ю, аммо натижа яхши эмас. Колхоз правлениеси пахтакорларни рағбатлантириш ишини ҳам мутлақо унутиб қўйган.

Ғўза парваришини кучайтирадиган ҳозирги қизғин кунларда район марказига яқин бўлган Ленин номли колхозда юз бераётган бундай камчиликлар район партия комитетига ма'лум эмас дейсизми. Район партия комитети колхозда меҳнатни ташкил қилиш, ғўза парваришини кучайтириш тадбирларини кўриш учун район прокурори ўртоқ Сатторовни юборган эди. Ўртоқ Сатторов ишда амалий ёрдам бериш ўрнига қандайдир рўйхатлар талаб қилиш, тайёр сводкаларни кўриш блан кифояланиб, ўзининг асосий вазифасини садоқат блан бажармаётир. Колхозда ғўзаларни тезда ва юқори сифатли парвариш қилишга барча куч ва моддий техника ресурслари сафарбар этилмаганидан, ғанимат вақт қўлдан бой берилмоқда.

Биргина Ленин номли колхозда эмас, 1.175 гектар пахта майдонига эга бўлган Жданов номли колхозда ҳам меҳнат тўғри ташкил этилмаган, ишчи кучларининг асосий қисми ғўза парваришига сафарбар қилинмаган. Колхоз идорасида 40 киши «майда-чуйда» иш блан банд. 13 киши повар, 13 киши яслида, 13 киши табельчи ва бошқа бирнеча колхозчи тегирмон, складда қоровул ва хоказо ишларда ишлаётирлар. Бундай соятпарлар 100 дан ортиқ кишини ташкил қилади. Шунинг учун ҳам колхозда ягана ҳаддан ташқари кечиктириб юборилди, чопиқ тамом бўлгани йўқ. Ғўзани ўт босиб кетганидан ривожланишдан қолиб, ҳосилга путр етмоқда.

Район колхозларида ғўза парваришининг қониқарсизлиги ҳақида гапирилгудек бўлса, район партия комитетининг секретари Латипов, ижроия комитетининг раиси Усмонов ўртоқлардан тортиб, колхоз раислари, ҳатто бригада бошлиқларигача «чигитни барвақт экқан эдик, об-ҳаво шароити ноқулай келиб ғўзамиз совуқдан зарарланди, қайта экиш блан овора бўлдик, камчиликларимизни энди бир амаллаб тугатамиз» деб эрта кўкламда қилинган ишлар ҳақида гапириб кетадилар. Асосий кучни ғўза парваришидаги қолоқликни тугатишга сафарбар этиш тўғрисида эса кам гапирадилар. Кўрилаётган тадбирлар қоғозда, айтилаётган гаплар оғизда қолиб кетмоқда. Расмиятчилик блан иш қилинаётганидан Пискент райони ғўза парваришида ҳар йилдагидек бу йил ҳам орқада қолмоқда. Бу ташвишли аҳвол район партия, совет ташкилотларининг раҳбарларини хаяжонлантирмаётир. Аксинча улар «кўчатларимиз текис» деб ўзларини юпатиб хотиржамликдан қутулолмаётирлар.

Ш. КУЗАНБОЕВ.
Т. НАЖМИДДИНОВ.

Ташаббускор универсалчилар

Бекобод районидаги Маленков номли колхозда хизмат қилаётган 1-нчи МТСнинг ўртоқ О. Мансуров бошлиқ трактор бригадасининг механизаторлари ғўза парваришини уюшқоқлик блан олиб бориб, иш унумдорлигини кундан-кунга оширмоқдалар.

Бригаданинг донгдор механизаторларидан Собиржон Охунов ўз агрегатини усталик блан бошқариб, кунига 13—15 гектар, ҳатто ундан ҳам ошириб культивация қилмоқда. У, мавсумда 1500 гектар ердаги ғўзани узунасига ва кўндалангига культивация қилиб бериш мажбуриятини олган эди. Ҳозир у ўз мажбуриятини шараф блан бажариш учун ҳормай-толмай меҳнат қилаётир.

Собиржон Охуновдан ўрнак олган Х. Жавақов 203 гектар ердаги ғўзани биринчи культивациядан чиқарди. Шунингдек, Д. Шербеков, Қ. Умурзоқов ўртоқлар социалистик мусобақа асосида меҳнат қилиб, кундалик графикни 2—2,5 ҳиссадан ошириб бажармоқдалар. Колхоз а'золари механизаторларнинг самарали меҳнатларидан миннатдор бўлмоқдалар, уларнинг бу ташаббусларини қўллаб-қувватламоқдалар.

Х. ОТАҚУЛОВ,
Н. ШЕРБЕКОВ.

ДАЛА ИШЛАРИ КУНДАЛИГИ

Озиқлантиришни ўз вақтида ўтказиб, ғўзаларни нормал ривожлантирайлик

Бу йилги шароитда ғўзаларни эрта муддатда минерал ва маҳаллий ўғитлар аралашмаси блан озиқлантириш ғоят муҳимдир. Чунки ғўзалар ривожланишда бу йил ўтган йилдагига нисбатан бирмунча кечикмоқда. Ғўзанинг яхши ўсиб, нормал ривожланиши учун уни ҳамма майдонларда дарҳол озиқлантириш ва бу соҳада белгиланган графикни сўзсиз бажаришга эришиш энг муҳим вазифалардандир.

Оржоникидзе районининг колхозлари барча пахта майдонидаги ғўзаларни июнь ойининг биринчи ўнкунлигида озиқлантириб бўлиш учун курашмоқдалар. Райондаги Киров номли, Маленков номли, Пушкин номли, «Қизил Ўзбекистон» колхозларида бу иш айниқса намунали ўтказилмоқда.

Афсуски, областимиздаги бирқанча район ва кўпгина колхозларда ғўзани белгиланган вақтда озиқлантиришга етарли аҳамият берилмаётир, бу соҳада трактор ва уловларга тиркаб ишлатиладиган ўғитлагич аппаратлардан жуда унумсиз фойдаланилмоқда. Боёвут районидаги Каганович номли колхозда ғўзага ўғит солиш иши жуда суст бажарилмоқда. Шунингдек Октябрь МТСи зонасидаги ва Чиноз районидаги колхозларда ўғитлаш сур'ати талабга мутлақо жавоб бермайди. Октябрь МТСи хизмат қиладиган колхозларда 31 майга қадар ўғитлаш графиги 5,9, Чиноз районида эса 7,2 процент бажарилган.

Бу районларнинг раҳбарлари ва МТСларнинг директорлари ўғитлагич аппаратларининг ҳаммасини ишга солишлари, колхоз правлениеларини белгиланган графикни бажаришга сафарбар қилишлари керак. Ўғитлашни сифатли ўтказиш учун колхоз ва МТС агрономлари контролликни кучайтиришлари, бу соҳадаги илғорлар тажрибасини хартарафлама оммалаштиришлари зарур. Ғўзаларни ўғитлаш вақтида агротехника қоидаларига тўла амал қилинишини назорат қилиб туришлари лозим.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар, барча майдонларда ғўзаларни ўз вақтида озиқлантириб, уларнинг тез ўсиши ва нормал ривожланишини та'минлаш учун курашайлик!

Илғор пахтакорлар мўл ҳосил учун курашда

Сирдар'ё районидаги Тарас Шевченко номли колхоз а'золари бу йил пахтадан юқори ҳосил етиштириш учун курашиб, социалистик мусобақани тобора қизитмоқдалар. Улар ғўзанинг дастлабки парваришини сифатли ўтказиб, уни ёппасига шоналатиб олиш учун 2-нчи МТС механизаторлари блан ҳамкорликда ғайрат блан ишламоқдалар.

Коммунист ўртоқ Тилов Маманов бошлиқ бригада а'золари барча куч ва имкониятлардан тўла ва унумли фойдаланиб, социалистик мусобақада олдинда бормоқдалар. Бригада а'золари 69 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 32 центнер ўрнига 45 центнердан пахта ҳосили етиштириш учун курашаётирлар. Бригада а'золари ғўзанинг биринчи парваришини белгиланган муддатидан илгари тамомлаб, иккинчи парваришга зўр уюшқоқлик блан киришдилар. Ғўза парваришида М. Номозова, У. Довилова, Ҳ. Ўринбоевлар фидокорона меҳнат қилиб, бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

Шунингдек колхознинг ўртоқ Баҳриддин Қоплонов бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ҳам мусобақада илғорлар қаторида бормоқда. Улар ҳам 65 гектар ернинг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил олиш учун курашаётирлар.

З. ОРТИҚОВ.

Илғор бригадалар даласида

Мирзачўл районидаги Жданов номли колхозда ғўза парвариши кучайтириб юборилди. Айниқса коммунист К. Маматқулов бошлиқ бригада а'золари бу йил пахтадан мўл ҳосил олиш учун зўр бериб курашмоқдалар. Улар барча ишчи кучларидан ва механизациядан тўла ва унумли фойдаланиб, ғўзанинг биринчи парваришини сифатли қилиб тугалладилар. Бригаданинг комсомол ёшларидан А. Усмонова, З. Абдуғаффорова, С. Иброҳимовалар ғайрат блан ишлаб ғўза чопиғида кунлик графикни ошириб адо этмоқдалар. Бригадада ҳозир ғўзанинг иккинчи парваришига киришилиб, дастлабки ютуқлар қўлга киритилмоқда.

Универсалчилардан С. Азимов, Қ. Шерқулов, Ҳ. Муродовлар кунига 12—15 гектар ердаги ғўзани ҳам узунасига, ҳам кўндалангига ишлаб, колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлмоқдалар.

Колхоз а'золари ғўзаларни бақувват ва нормал ўсиши учун биринчи озиқлантиришни бошлаб юбордилар.

Б. АБДУҒАФФОРОВ.

КОНСУЛЬТАЦИЯ

Ғўзани озиқлантириш—мўл ҳосил етиштиришнинг муҳим воситасидир

Озиқ—ўсимлик ҳаётида катта аҳамиятга эга. Пахтачилик илғорларининг мўл ҳосил етиштиришдаги воситаларидан бири, уларнинг ғўзани ўсув даврида билиб ўғитлашлари ва бу ишни агротехника тадбирлари блан тўғри қўшиб олиб боришларида.

Ғўзани ўғитлаш усулларини белгилашда ўсимликнинг ривожланиш даврлари бўйича озиққа бўлган эҳтиёжларини, ўғит элементларининг тупроқда озиққа айланиш хоссаларини э'тиборга олиш керак. Бизнинг карбонатли тупроғимиз ерга солинган эрувчан фосфатни эримайдиган ҳолга келтириб қўйиш хусусиятига эгадир. Шундай қилиб, сувда эримайдиган фосфатнинг ерга тушган жойида қолиб кетиши унинг ўсимлик илдизларига боришини чеклаб қўяди.

Бу соҳада ўтказилган тажрибалардан қуйидагилар ма'лум бўлди. Масалан, суперфосфат бўзтупроқ ер бетига сепилиб, кейиндан суғорилган ерларда тупроқнинг ҳар 2 сантиметр қаватига қанча фосфор сингганлиги текширилганда, биринчи 2 сантиметрли қаватда солинган ўғитнинг 64 проценти ушланиб қолиб, 2—4 сантиметр қават орасига 10 процент, 4 — 6 сантиметр қаватга 9 процент ўтган, 10 сантиметрдан пастга ҳечқандай ўғит бормаган. Ўтлоқ тупроқ ерларда суперфосфат айниқса кўп ушланиб қолади.

Азотли ўғитларга келганимизда, бутунлай бошқа манзарани кўрамиз. Ерга солинган азотли ўғит тезда нитратга айланади, нитрат эса ғўзани бутун ўсув даврида озиқлантириб туради. Пахта далалари шароитида яхши эрувчан нитратлар капилярлар орқали ер бетига, пушталарга чиқиб туради. Ба'зан ёзнинг иккинчи ярмларида капилярлар орқали нитратнинг ҳатто 60 — 80 проценти ер бетига чиқиб кетиб, ғўзанинг азот блан озиқланишини чеклаб қўяди. Шу сабабли ғўзанинг ўғитлардан яхши фойдаланиши учун шундай шароит яратиш керакки, натижада ерга солинган фосфатнинг илдизлар жойланган қатламга тарқалиши та'мин этилсин, нитратларнинг ер бетига чиқиб кетиши чеклансин.

СоюзНИХИ текширишлари шуни кўрсатдики, агар минерал ўғитларга бироз миқдорда маҳаллий ўғит қўшиб солинса, ўсимликнинг ўғитлардан фойдаланиш шароити анча яхшиланади. Шунинг учун ғўзани озиқлантиришда минерал ўғитларга ма'лум миқдорда маҳаллий ўғит аралаштириш керак.

Ғўзанинг ривожланиш даврлари бўйича озиққа бўлган эҳтиёжи э'тиборга олинганда, бу ўсимлик ёшлик даврида фосфорли ўғитни кўпроқ талаб этади. Агар ғўза дастлабки ўсиш даврида фосфорли ўғит блан яхши та'мин этилса, 8—10 кун эрта шоналай бошлайди.

Ғўза мевалаш даврида кўсаклар тугади ва чигитини пиширади. Бу даврда у кўпроқ фосфор талаб қилади. Агар мевалаш даврида фосфор етарли бўлмаса, тугунчалар кўпроқ тўкилади, чигитнинг етилиши кечикади, унинг сифати пасаяди, ниҳоят ҳосил камаяди.

Ғўза дастлабки ўсиш даврида азотли ўғитни унча кўп талаб қилмайди, лекин шоналаш ва гуллаш даврида кўпроқ азотли ўғит берилиши керак. Шунинг учун ғўзани ўғитлашда унинг талабини, ўсишини ва ривожланишини э'тиборга олиб, иш қилиш зарур.

Ғўзани ўғитлашда чигит экишгача қандай ўғитлар ва қанча миқдорда берилганлигини ҳам э'тиборга олиш керак. Агар ер бирон сабаб блан чигит экиш олдидан ёки экиш даврида ўғитланмаган бўлса, уни чигит униб чиқиши бланоқ биринчи культивация вақтида фосфор блан ўғитлаш керак. Ўғитни чуқур солиш зарур. Акс ҳолда, у, ғўзаларнинг илдизига бориб етаолмайди. Агар ер чигит экишга қадар фосфор блан ўғитланиб, ғўзани ўғитлаш учун яна 20—40 килограмм ўғит қолдирилган бўлса, бу ўғитни азот блан қўшиб, ғўза гуллаётган даврда солиш керак. Бунда азот блан фосфорнинг миқдори баравар ёки азотнинг кўпроқ бўлиши мумкин. Ғўза шоналаётган даврда фақат бироз миқдорда (гектарга 20 — 30 килограмм) азот блан ўғитланади. Агар фосфорли ўғит миқдори кўп бўлса, уни 2—3 бўлиб солиш зарур. Бу ҳолда шоналаш даврида фосфорли ўғит кўпроқ миқдорда азотли ўғит блан қўшиб солинади. Гуллайбошлаган даврда фосфор блан азот баравар миқдорда солиниб, ғўза авжи гуллаган пайтда фосфор кўпроқ, азот камроқ солинади.

Кейинги йилларда ўтказилган тажрибалардан шу нарса ма'лум бўлдики, йил бўйи солиниши мўлжалланган азотли ўғитнинг ҳаммасини шоналаш ва гуллаш даврида солмасдан, унинг бир қисмини эртаги озиқлантиришда ва қолган қисмини шоналаш ва гуллаш даврида солинса, ғўзанинг ривожланиши тезлашади ва ҳосил ошади. Ўзбекистон Фанлар академияси Қишлоқ хўжалик институтининг тажрибалари, йиллик норма азотли ўғитнинг учдан бири эрта муддатларда солиниб, қолган қисми шоналаш ва гуллаш даврида солинганда, ҳар гектар ерда 36,2 центнер, йиллик норма азотли ўғит фақат шоналаш ва гуллаш давридагина солинганда, ҳар гектар ердан 34,1 центнердан ҳосил олинганлигини кўрсатди. Шунинг блан бирга биринчи ҳолда иккинчи ҳолдагига нисбатан совуқлар бошлангунча ҳар гектар ердан 2 центнердан ошиқроқ пахта териб олинган. Оққовоқ тажриба станциясида ғўзалар 3—4 чинбарг чиқарганида азот ва фосфорли ўғитлар блан озиқлантирилганда, ҳосил гектарига 2 центнердан ортди.

Ғўзани озиқлантиришда ўсимликнинг ҳолатини ҳам ҳисобга олиш керак. Ғўза суст ўсса ва барглари очиқиш ёки очсариқ рангда бўлиб турса, уни, кўпроқ азотли ўғит, озроқ фосфорли ўғит ёки ҳар иккала ўғитни баравар миқдорда аралаштириб солиш йўли блан озиқлантириш лозим. Агар ғўза зўр бериб ўсиб, бўғим оралари узайиб кетса, барглари тўқяшил рангга кирса, уни, нуқул фосфорли ўғит ёки унга камроқ миқдорда азотли ўғит қўшиб солиш йўли блан озиқлантириш керак. Ғўзани озиқлантириш 20 июльгача тугалланиши зарур. Агар ғўза шу муддатдан кейин ҳам ўғитланса, унинг ривожланиши кечикади.

СоюзНИХИ ма'лумотларига қараганда, ўғитлар ғўза қаторларининг ёнига солинганда, ҳар гектар ерда ҳосилнинг 2— 2,5 центнер ошганлиги кўринди. Ғўзаларни эрта муддатда, шоналашгача озиқлантиришда ўғитни эгатнинг ёнидан солиш ғоят яхши натижа беради. Шунингдек, нишаб ерларда ҳам ўғитни эгатлар ёнига солиш катта аҳамиятга эга. Чунки бу ҳолда ўғит эгатдаги сув блан ювилиб, даладан чиқиб кетмайди.

Илдизларни шикастламаслик учун ғўза шоналашгача ўғитни қатордан 15 — 18 сантиметр, шоналайбошлаган даврда 22 — 25 сантиметр нарига солиниб, гуллаш даврида қатор ораларининг ўртасига солиш керак. Агар қатор оралари 45—50 сантиметр бўлса, ғўза фақат шоналашгача эгатларнинг ёнидан озиқлантирилади. Ўғитлар эгатнинг ён томонидан солинганида, албатта эгат остидан 3 — 4 сантиметр чуқур кўмилиши керак. Ғўза эрта муддатларда ҳам азотли, ҳам фосфорли ўғитлар блан аралаш ўғитланганида, ўғитни эгатларнинг ёнидан солиш айниқса фойдалидир. Кўпчилик илғор колхозлар ғўзани эрта муддатларда озиқлантиришда бунга зўр э'тибор берадилар.

Ғўзалар квадрат-уялаб ва торқаторлаб ўстирилганида уларни шоналаш даврида фосфорли ўғитнинг бир қисми блан озиқлантирилиши ма'қул. Кўп тажрибалар эрта муддатларда фосфорли ўғитни қатор ораларининг ўртасига солишнинг унчалик мақсадга мувофиқ бўлиб чиқмаслигини кўрсатмоқда. Бунинг сабаби, фақат ғўзанинг фосфорли ўғитга бўлган талабининг кам бўлишида эмас, балки фосфорнинг таркибига ҳам боғлиқ. Чунки эрта муддатларда қатор ораларининг ўртасига солинган суперфосфат то гуллаш давригача ғўза илдизларига етмай туради. Фақат ғўза илдизлари ўсиб, ўғитга яқинлашгандагина, фосфор ўсимликка сингабошлайди.

Ғўзалар 2 — 4 чинбарг чиқарганда қатордан 15 — 18 сантиметр нарига солинган фосфор чигит униб чиққандан ҳисоблаганда, 41 кундан кейин, шу маҳалда қаторнинг ўртасига солинган фосфор 95 кунда ғўзанинг илдизларига ўтабошлайди. Шоналаш даврида қатор оралари ўртасига солинган ўғит ҳам чигит униб чиққандан ҳисоблаганда, 95 кунгача фойдаланилмай туради. Ғўза ўсиб, унинг илдизлари ўғит тушган жойга етгандагина у ўзининг та'сирини кўрсатабошлайди.

Ерости сувлари даражаси 1 метрдан кам бўлган жойлардан бошқа ҳамма ерларда ғўза суғоришдан кейин ўғитланиши керак. Ўғитлаш олдидан қатор оралари бегона ўтлардан тозаланиши зарур.

Гарчи биринчи суғоришда сув эгат оралатиб қўйилганда ҳам, ўғитлар ҳамма эгатларга солиниши керак. Чунки ғўза эгат оралатиб суғорилганда ҳам, сув қўйилмаган эгатлар тупроғи етарли даражада намланади. Бу нам ғўзанинг эгатдаги ўғитдан фойдаланишига имкон беради.

Ўзбекистон ерлари калийли ўғитлар блан яхши та'мин этилган, кўпчилик жойларда ердаги калий запаси ҳар гектар ердан 25 — 30 центнердан пахта ҳосили олишни та'мин этаолади. Лекин бақувват лойсимон ва қумоқ бўзтупроқ ерларда, шунингдек ўтлоқ-тупроқ ерларда янада кўпроқ ҳосил етиштириш мўлжал қилинганида, азотли-фосфорли ўғитларга калийли ўғитлар ҳам қўшиб солиш керак. Қумли ва шағалтошли ерларда, шунингдек еростишағал-қум қаватлари юза турган ерларда ҳар гектардан 15—20 центнер ҳосил етиштириш учун ҳам калийли ўғит солинишини талаб этилади. Азотга бой бўлган ерларга солинган калийли ўғитлар кўп яхши натижа беради.

Шўрхок ерлар ўсимлик ўзлаштиришини мумкин бўлган калий запасига бой бўлганлиги учун бундай ерлардаги ғўзаларга калийли ўғит солиб туриш зарур бўлмайди. Шунингдек, маҳаллий ўғитга бой бўлган ерларга ҳам калийли ўғит солиш тавсия этилмайди. Чунки маҳаллий ўғитларда кўп миқдор калий бўлади.

Калийли ўғитни ғўза шоналаётган ёки гуллашга кирган даврда ҳар гектарга 25—30 килограмм ҳисобидан олиб азотли ва фосфорли ўғитларни қўшиб солиш лозим.

Эскидан ҳайдалиб келинаётган ерларда ўсаётган ғўзаларни органик ва минерал ўғитлар аралашмаси блан озиқлантириш керак. Органик-минерал ўғит аралашмасини ҳарбир колхозда тайёрлаш мумкин. Бунинг учун:

1) органик ўғитлар майдаланиб элакдан ўтказилади,

2) органик ўғит минерал ўғит блан аралаштирилади.

Органик-минерал ўғит тайёрлаш учун майдаланган гўнг, парник чириндиси, кунжара, шрот, торф ва бошқалардан фойдаланиш мумкин. Барча қолган ўғитлар майдаланиши, кўзлари 5—10 миллиметрли ғалвирдан ўтказилиши лозим. Органик ўғитни майдалаш ва элаш қулай бўлсин учун, яхшилаб қуритиш керак.

Ўғитлаш муддатларига қараб, органик ва минерал ўғитларнинг нисбати ҳархил бўлади. Ғўзани озиқлантиришда ҳар килограмм азот ёки фосфорли ўғитга 6 — 8 килограмм чириган гўнг ёки торф, ё эса 3 — 4 килограмм кунжара ёки қуй қийа аралаштириш яхши натижа беради. Агар ҳар гектар ерга 25 — 50 килограмм азот ёки фосфор солинадиган бўлса, бунинг учун 75 — 150 килограмм кунжара ёки шрот ё эса 200—400 килограмм гўнг ёки торф аралаштирилади.

Аммиак селитрасини гўнг блан аралаштирган пайтда аралашманинг жуда нам бўлиб чиқиш ҳоллари ҳам бўлади. Бундай ҳолларда аралашмани олдиндан қуритиб, сўнгра ерга солиш керак.

Ўғитни албатта трактор ёки от культиваторларига ўрнатилган механизмлар блан солиш зарур.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Қишлоқ хўжалик институти ғўзани ҳосил тугуш даврида барги орқали фосфор блан ўғитлаш усулини ишлаб чиқди. Ғўзалар июль ойининг иккинчи ярмида ва август ойида барги орқали 2 — 3 марта озиқлантирилади. Бунда суперфосфат эритмаси ғўза баргларига пуркалади ёки қуруқ суперфосфат ғўза баргларига чангланади. Бу ҳолда ҳар галги ўғитлашда агар ўғит эритма ҳолда пуркаладиган бўлса, ҳар гектар ерга 20 — 25 килограмм, агар чангланадиган бўлса, 35 — 50 килограмм суперфосфат сарфланади. Суперфосфатдаги эркин кислотани безарар қилиш учун суперфосфатга 5 килограмм ёғоч кули аралаштириш керак.

Ғўзани энг қулай муддатларда, илғор агротехника асосида озиқлантириш пахтадан мўл ҳосил етиштиришнинг энг муҳим воситасидир.

Н. МАЛИНКИН,
қишлоқ хўжалик фанлари кандидати.

Звено—мўл ҳосил етиштиришда асосий бўғин

Звено — колхоз ишлабчиқаришида асосий бўғин ҳисобланади. Звеноларда иш тўғри уюштирилса, колхозда ҳам иш яхши бўлади. Шунинг учун звеноларни мустаҳкамлашга алоҳида э'тибор бериш зарур. Айниқса юзцентнерчилик ҳаракатини кучайтириш пахтадан мўл ҳосил етиштиришда звено катта аҳамиятга эгадир.

Бизнинг колхозда 19 та звено бор. Буларнинг ҳаммаси ҳам юқори ҳосилли, бу звеноларнинг а'золари мўл ҳосил учун курашиб, ҳар йили гектаридан 30 — 36 центнердан пахта етиштириб келмоқдалар. Мен 7 йилдан бери звено бошлиғи бўлиб ишлайман. Звенода эгасизликка йўл қўйилмаганидан, пахта плани бажарилаётир. Биз ўтган йили 26 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35,1 центнердан пахта топширишга муваффақ бўлдик. Ҳосил бир йил мобайнида гектар бошига 3,5 центнерга оширилди.

Бунга биз звено принципига қаттиқ амал қилиш туфайли эришдик. Колхоз правлениеси звенони ишчи кучлари, отулов ва бошқа зарур асбоблар блан тўла та'минлаган. Звенонинг ҳарбир а'зоси ҳосилни кўпайтиришдан манфаатдор эканлигини яхши билади. Звено ўтган йили пландан ошириб топширган пахтаси учун асосий даромаддан ташқари қўшимча 14704 сўм пул олди. Звено а'золарига бошқа звеноларга қараганда ҳарбир меҳнат кунига 2 сўм 62 тийиндан ортиқ пул тақсимланди. Звено а'зоси ўртоқ Раҳмат Мансуров оиласи блан 1490 меҳнат куни ишлаб, 18 150 сўм нақд пул олди. Унга даромад тақсимотида ҳосилни оширгани учун 3170 сўм мукофот пули ҳам берилди.

Звеномиз а'золари юзцентнерчилик ҳаракатига қўшилганлар. Биз, пахта ҳосилини ошириш учун астойдил курашамиз. Звеномиз бу йил гектаридан камида 40 центнердан пахта етиштириш шарти блан ўртоқ Мажид Рашидов бошлиқ звено блан мусобақалашмоқда. Бутун куч ва э'тибор мўл ҳосил етиштириш юзасидан олинган социалистик мажбуриятни бажаришга қаратилган.

Биз, 28 гектар ерга чигитни янги усулда, торқаторлаб экдик. Янги усул ғўза тупларининг кўпайишига имкон беради. Биз еримизнинг шароитига қараб ҳарбир гектарда белгиланган миқдорда ғўза туплари бўлишига эришдик. Ягана белгиланган муддатда тугалланди. Ғўза икки марта культивация қилинди. Ҳозир уни озиқлантириб суғоришга киришдик.

Биз, звено принципига қаттиқ амал қилиб ишлаймиз. Эгасизликнинг тугатилиши ҳосилни йилдан-йилга оширишни та'минламоқда. Ўтган йили колхозимизда гектаридан 32,5 центнердан пахта топширилишининг боиси ҳам шунда.

Ҳозир мўл ҳосил учун курашнинг энг мас'улиятли давридир. Колхоз правлениеси звено принципига қаттиқ э'тибор бериши керак. Айниқса юзцентнерчилик ҳаракатини кучайтириш лозим.

З. УМАРОВ,
Калинин районидаги Молотов номли колхознинг звено бошлиғи.

Совет Иттифоқи ва Югославия ҳукумат делегацияларининг иши тўғрисида АХБОРОТ

СССР ҳукумат делегациясининг а'золари Н. С. Хрушчев, Н. А. Булганин ва А. И. Микоян Югославия ҳукумат делегациясининг а'золари Э. Кардель, А. Ранкович ва бошқалар блан биргаликда Брионн оролидан жўнаб кетганларидан кейин мамлакат бўйлаб саёҳат қилишни давом этдирдилар.

31 майда СССР ҳукумат делегацияси Риекадаги «3-нчи май» номидаги кемасозлик корхонасини бориб кўрди. Совет делегациясининг а'золари ишлабчиқаришнинг қандай ташкил қилинганлиги ва техникаси блан танишдилар, корхона раҳбарлари блан суҳбат қилдилар. Ўша куни совет делегациясининг а'золари Постойнадаги (Словения Халқ Республикаси) машҳур сталактит ғорини бориб кўрганидан кейин ЮФХР президенти И. Броз-Титонинг Бледдаги резиденциясига келдилар.

Словения Халқ Республикаси ижроия вечесининг раиси Б. Крайгер СССР ҳукумат делегацияси а'золари Н. С. Хрушчев, Н. А. Булганин ва А. И. Микоян шарафига зиёфат берди. Дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида Б. Крайгер ва Н. С. Хрушчев табрик нутқи сўзладилар.

1 июньда СССР делегациясининг а'золари Словения Халқ Республикаси пойтахти Любляна шаҳрига келдилар. Буерда «Литострой» заводини бориб кўрдилар ва завод раҳбарлари блан суҳбатлашдилар.

Ўша куни Совет ҳукумат делегациясининг а'золари Хорватия Халқ Республикасининг пойтахти Загреб шаҳрига жўнаб кетдилар. Любляна вокзалида тантанали суратда кузатиб қолиш маросими бўлди. Фахрий қоровул қўйилган эди, оркестр Совет ва Югослав давлат гимнларини ижро этди.

Совет ҳукумат делегацияси Загребга келган вақтда Хорватия Халқ Республикаси Собори Раиси В. Бакарич ва республиканинг бошқа олий раҳбарлари томонидан кутиб олинди.

Совет ҳукумат делегациясининг а'золари Загребда «Раде кончар» заводини бориб кўрдилар. Улар завод раҳбарлари блан биргаликда заводнинг цехларини айланиб чиқдилар, ишлабчиқаришнинг қандай уюштирилганлиги блан танишдилар, ишчилар идораси тўғрисида ишчи кенгашининг раиси, завод директори, касаба союз ташкилотининг раиси ва коммунистлар союзи ташкилоти завод комитетининг секретари блан суҳбатлашдилар.

Хорватия Халқ Республикаси Соборининг Раиси В. Бакарич совет ҳукумат делегацияси шарафига зиёфат берди. Зиёфат самимий вазиятда ўтди.

1 июнь кечқурун СССР ҳукумати делегациясининг а'золари Белградга жўнаб кетадилар.

СССР ва ЮФХР ҳукумат делегациялари ўртасида иккала мамлакатни қизиқтираётган масалалар юзасидан фикр олишиш самимий вазиятда давом этди. Ҳозирги вақтда Совет-Югославия музокаралари ҳақида якунловчи ахборот тайёрлаш иши тамом бўлаётир.

Совет ҳукумат делегациясининг Югославияда бўлиши

ЗАГРЕБ, 1 июнь. **(ТАСС махсус мухбири).** Совет ҳукумат делегацияси мамлакатни айланиб саёҳат қилишни давом этдирмоқда. 1 июньда у Любляна ҳамда Загребга борди ва шу шаҳарлардаги энг катта корхоналарни бориб кўрди.

Бу сафар вақтида СССР ва Югославия Федератив Халқ Республикалари делегациялари ўртасида Совет Иттифоқи блан Югославияни қизиқтирувчи масалалар юзасидан фикр олишиш дўстона вазиятда давом қилди.

Кеча кечқурун Словения Халқ Республикаси Ижроия Вечесининг раиси Б. Крайгер Югославия Федератив Халқ Республикаси президентининг Бледдаги резиденциясида СССР ҳукумат делегациясининг а'золари Н. С. Хрушчев, Н. А. Булганин ва А. И. Микоян шарафига зиёфат берди. Зиёфатда Югославия делегациясининг а'золари Э. Кардель, А. Ранкович ва бошқалар ҳозир бўлдилар.

Хурсандлик ва самимий вазиятда ўтган зиёфатда Б. Крайгер блан Н. С. Хрушчев дўстона нутқлар сўзладилар.

Бугун Н. С. Хрушчев, Н. А. Булганин ва А. И. Микоян Бледдан Словения Халқ Республикасининг пойтахти Люблянага келдилар ва буерда «Литострой» заводини бориб кўрдилар. Бу завод Югославия индустриясининг янги корхонасидир. Завод 1946 йилда қурилабошлаган эди. Орадан бир йил ўтгач бу завод биринчи маҳсулот берди. 1948 йилда эса биринчи турбинани ишлаб чиқарди. Ҳали қурилиб битмаган бу завод гидроэлектр ускуналар, конлар учун ускуналар ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда. Бу маҳсулотлар Югославия халқ хўжалигининг эҳтиёжини қондириш, шунингдек экспорт учун ишлаб чиқарилмоқда. Чунончи, ҳозирги вақтда бу корхона кўтарма кранлар, Покистонда қурилаётган гидроэлектроцентраль учун ускуналар ишлаб чиқармоқда. Завод бошқа мамлакатларга ҳам ускуналар етказиб бериб келди. «Литострой»да ишлаб чиқарилган турбиналарнинг умумий қуввати ҳозирнинг ўзидаёқ 500 минг киловаттга етди.

Бу корхонанинг ёнида ишчилар ва хизматчилар учун кўпқаватли анчагина яхши уйлар қурилган.

Совет делегацияси а'золари заводни кўраётганларида завод директори инженер Божидар Гуштин, ишчилар кенгашининг раиси Йоже Ягер ҳамда завод ма'муриятининг бошқа вакиллари ва инженер-техник ходимлар делегация а'золарига изоҳлар бериб турдилар.

Н. С. Хрушчев, Н. А. Булганин ва А. И. Микоян завод биноларининг конструкциясидан ва корхонанинг ишидан ўзларининг мамнун бўлганликларини айтдилар. Н. С. Хрушчев завод цехларининг тамомила темирбетондан қурилганлигига ва жуда яхши ташкил этилганлигига алоҳида э'тибор берди.

Завод вакиллари блан суҳбатда Н. С. Хрушчев, заводдаги технология процессининг ўзи тўғрисида кўп гапираолмаслигини, чунки бу процесс блан танишмоқ учун кўпроқ вақт керак бўлишини айтди, завод биносига келганда, унинг биноси яхши, арзон ва моҳирлик блан ташкил этилганлигини ва қурилганлигини кўрсатиб ўтди.

Завод раҳбарлари заводнинг фотосуратлардан иборат альбомни совет делегациясига тақдим этдилар. Н. С. Хрушчев совға учун ташаккур билдирди, ва бу альбомни совет инженерларига кўрсатаман, деди.

Н. С. Хрушчев, Н. А. Булганин ва А. И. Микоян завод вакилларини СССРни келиб кўришга таклиф қилдилар ва завод вакиллари қардошларча қабул қилинажагини айтдилар.

СССР делегациясининг а'золари «Литострой»ни кўриб бўлганларидан кейин Хорватия Халқ Республикасининг пойтахти Загребга жўнаб кетдилар.

Совет делегацияси жўнаб кетаётганда вокзалда делегация а'золарини тантана блан узатиш ташкил қилинди. Вокзал Совет ва Югославия байроқлари блан безатилган эди. Фахрий қоровул саф тортиб турди. Оркестр СССР ва Югославиянинг давлат гимнларини ижро этди.

Совет меҳмонлари жўнаб кетаётган кўчаларни тўлдириб турган Любляна аҳолиси совет делегациясини самимий табрикладн.

Совет-Югославия музокараларининг бориши тўғрисида Югославия матбуотининг ёзганлари

БЕЛГРАД, 1 июнь. (ТАСС). Совет ҳукумат делегациясининг Югославияда бўлишига Югославия матбуоти катта э'тибор бермоқда. Совет делегациясининг Брионн оролига борганлиги тўғрисида, Риекадаги «3-нчи май» номидаги кемасозлик корхонасини ва Постойнан ғорини бориб кўрганлиги тўғрисида ёзилган муфассал хабарларни газеталар биринчи саҳифаларида босиб чиқармоқдалар. Газеталар СССР ва Югославия Федератив Халқ Республикасининг ҳукумат делегациялари ўртасидаги музокараларнинг боришини шарҳлаб, Югославия блан Совет Иттифоқи ўртасидаги бўлажак муносабатларнинг характери тўғрисида ёзмоқдалар.

«Политика» газетаси қуйидагиларни ёзади:

«Шахсан алоқа боғланганидан кейин ва президент Титонинг таклифи блан Брионига меҳмон бўлиб борган совет делегацияси блан кейинги икки кун ичида Брионида олиб борилган музокаралардан сўнг Югославия блан СССР давлатлари ўртасидаги давлат музокаралари туғалланиш палласига кирди, деб ҳисобламоқдалар».

Югославиянинг бугунги маҳаллий газеталари Югославия — Совет музокаралари тўғрисида муфассал ахборот ва шарҳлар босиб чиқардилар.

«Дневник» газетаси Югославия-Совет музокаралари тўғрисидаги шарҳларида «бу музокаралар фақат иккала мамлакат учунгина эмас, шу блан бирга, бутун дун'ё учун ҳам жуда фойдали музокаралардир», деб ёзмоқда.

«Шуман плани»да қатнашувчи мамлакатлар ташқи ишлар министрларининг кенгаши

РИМ, 1 июнь. (ТАСС). Бугун кечқурун Мессинада Европа кўмир ва пўлат бирлашмаси («Шуман плани») деб аталган бирлашмада қатнашувчи мамлакатлар — Франция, Италия, Ғарбий Германия, Бельгия, Голландия ва Люксембург ташқи ишлар министрларининг кенгаши очилди.

Матбуотда босилган хабарлардан ма'лум бўлишича, кенгашда қатнашувчилар ўртасида кескин ихтилофлар бўлган, жумладан бирлашманинг «олий органи» президенти лавозимига кандидатура ҳақидаги масалалар юзасидан, шунингдек бу бирлашмага кирган мамлакатлар ўртасида иқтисодий алоқаларни янада ташкил қилишга доир турли проектлар ҳақида ихтилофлар мавжуд бўлган бир шароитда бошланмоқда.

Швеция рикстагининг делегацияси Совет Иттифоқига жўнаб кетди

СТОКГОЛЬМ, 1 июнь. (ТАСС). Швеция парламентининг 16 кишидан иборат делегацияси СССР Олий Советининг таклифига биноан бугун Стокгольмдан Москвага учиб кетди. Рикстаг иккинчи палатасининг раиси Густав Нильсон бошчилигидаги бу делегация составида рикстаг биринчи палатаси раисининг ўринбосари Аксель Странд, рикстаг иккинчи палатаси раисининг иккинчи ўринбосари Андерс Ульсон, давлат ҳуқуқи профессори Нильс Херлитц, рикстаг ташқи сиёсат комиссияси раисининг ўринбосари Андрес Петтерссон, рикстаг қонун чиқарувчи биринчи комиссиясининг раиси Улеф Пуландер, социал-демократик партиянинг марказий органи «Моргентиднинген» газетасининг бош редактори Иеста Эльвинг ва бошқалар бор.

СССР нинг Швециядаги элчихонасининг кенгашчиси Н. М. Лунков делегацияга ҳамроҳлик қилади.

Аэродромда делегацияни Швеция ташқи ишлар министрлигининг, бошқа ҳукумат муассасаларининг мас'ул ходимлари, рикстаг иккала палатасининг депутатлари, матбуот вакиллари узатиб қолдилар.

Совет Иттифоқи Варшава Шартномасининг ратификация қилинганлиги ҳақидаги ёрлиқларни Польша Халқ Республикаси Ҳукуматига сақлаш учун топширди

ВАРШАВА, 1 июнь. (ТАСС). Албания Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Чехословакия Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисида 1955 йил 14 майда Варшава шаҳрида имзоланган ва СССР Олий Совети Президиуми томонидан 1955 йил 25 майда ратификация қилинган Шартноманинг ратификация қилинганлиги ҳақидаги Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ёрлиқларини ССР Иттифоқининг Польша Халқ Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси П. К. Пономаренко бугун Польша Халқ Республикаси Ҳукуматига сақлаш учун СССР Ҳукумати номидан топширди.

СССРнинг ратификация ёрлиқларини топшириш тўғрисидаги протоколни СССРнинг Польша Халқ Республикасидаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси П. К. Пономаренко ва Польша Халқ Республикасининг Ташқи ишлар министри С. Скшешевский имзоладилар.

Совет ратификация ёрлиқларини сақлаш учун топшириш вақтида Совет томонидан СССРнинг Польшадаги Элчихонасининг мас'ул ходимлари, Польша томонидан Польша халқ республикаси ташқи ишлар министрлигининг мас'ул ходимлари ҳозир бўлдилар.

Болгария Варшава Шартномаси ратификация қилинганлиги тўғрисидаги ёрлиқларни Польша ҳукуматига сақлаш учун топширди

ВАРШАВА, 1 июнь. (ТАСС). Албания Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Руминия Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Чехословакия Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш тўғрисидаги Шартноманинг 10-нчи моддасига биноан, Болгариянинг Польшадаги элчиси Георгий Петров мазкур Шартноманинг ратификация қилинганлиги тўғрисидаги ёрлиқларни кеча Польша ҳукуматига сақлаш учун топширди.

Совет информация бўлимининг ахбороти

ВЕНА, 1 июнь. (ТАСС). Совет информация бўлими ахборот э'лон қилди. Ахборотда бундай дейилади: Ма'лум бўлишича, СССРнинг Австриядаги Олий комиссари И. И. Ильичев 1 июньда федерал канцлер Юлиус Раабни хабардор қилиб, унга илгари совет қўшинлари ишғол қилиб келган жам'и 25 минг квадрат метрдан кўпроқ майдонга эга бўлган 46 бинони ва 20 гектардан кўпроқ ер участкасини совет ма'мурлари Австрия ма'мурлари ихтиёрига топширишга қарор қилганликларини билдирди.

Халқаро меҳнат ташкилотининг Бош конференцияси очилди

ЖАНВА, 1 июнь. (ТАСС). Бугун бу ерда Халқаро меҳнат ташкилоти (ХМТ)нинг 38-нчи Бош конференцияси очилди. Бу конференцияда 69 мамлакатдан, шу жумладан СССР, Украина ССР, Белоруссия ССР ва халқ демократияси мамлакатларидан келган делегациялар қатнашмоқда.

Конференциянинг кун тартибига ХМТ бош директорининг доклади ҳамда меҳнат шароитига ва меҳнаткашларнинг аҳволига тааллуқли бирқанча масалалар киритилган.

Жанубий Вьетнамда уруш ҳаракатлари

ПАРИЖ, 1 июнь. (ТАСС). «Юманите» газетасида босилган хабарда айтилишича, кеча Жанубий Вьетнамда Нго Динь Дьем армиясининг қисмлари блан мазҳабларнинг қуролли отрядлари ўртасида ҳарбий тўқнашишлар бўлган. Нха-Бе ёнида (Сайгоннинг жанубида) Нго Динь Дьем қўшинлари «Бинь-Ксюен» мазҳаби отрядлари томонидан қўйилган пистирмага дуч келганлар. Икки ўртада бўлган жангда Нго Динь Дьем солдатларидан юзга яқин киши ўлдирилган. «Хоа-Хао» мазҳабининг отрядлари Банг-Трангдаги (Сайгоннинг жанубида) соқчилик постини эгаллаганлар.

Ироқ Сурия ҳукуматига яна таз'йиқ ўтказмоқда

ЛОНДОН, 1 июнь. (ТАСС). Рейтер агентлиги мухбирининг Дамашқдан берган хабарида айтилишича, Ироқ Сурия ҳукуматига яна битта нота юбориб, бу нотада Сурияни Миср, Саудия Арабистони ва Сурия ўртасида тузилмоқчи бўлган иттифоққа қўшилишга қарши огоҳлантирган.

Сурияда чиқадиган «Аррай Аль-Омм» газетасининг ёзишига қараганда, Ироқ ўзининг шу нотасида, агар Сурия бу иттифоққа қўшилса, у ҳолда «Ироқ индамай қўяқолмайди», деб Сурияга дўқ урган.

Маяклар ва навигация масалалари бўйича халқаро конференция

ГААГА, 1 июнь. (ТАСС). Кеча Схевенингенда маяклар ва навигация масалалари бўйича халқаро конференция очилди. Конференцияда 26 мамлакатдан, шу жумладан, Совет Иттифоқи ва Хитой Халқ Республикасидан 150 га яқин делегат қатнашмоқда.

НАМУНАЛИ ЁТОҚХОНА

Тошкент темир йўл транспорти инженерлари институти республикамиздаги йирик олий та'лим мактабларидан биридир. Бу ерда ўқучи студентларнинг 1500 га яқини ётоқхонада яшайди. Институтнинг ётоқхона корпуси студентларнинг хўжалик, маданий ва маиший эҳтиёжларини қондиришга тўла мослаштирилган. Корпусда алоҳида сартарашхона, пойафзалларни ремонт қилучи устахона, кийимлар қўядиган гардероб, буфет, кир ювиш хонаси ва ҳарбир қаватда кухня бор. Бир йўла 40 киши ювинадиган ҳаммом ётоқхонада туручи студентлар хизматида. Ётоқхона яқинида саноат ва озиқ-овқат маҳсулотлари блан савдо қиладиган катта магазин ишлаб турибди.

Ётоқхона корпусида 150 та озода ва ёруғ хона бор. Хоналар етарли равишда стол-стул, шфанер, репродукторлар блан та'минланган. Ҳарбир студент ўз кровати, иккитадан чойшоб, одеяло ва бошқа зарур нарсаларга эга. Студентлар хоналари тоза тутилади, санитария-гигиена қоидаларига қат'ий риоя қилинади. Чойшоб, дастурхон ва ястиқ авралари тез-тез алмаштириб турилади.

Институт студентлар советининг санитария комиссияси хафтада бир марта ётоқхоналарни айланиб, у ердаги тозалик ва тартибни текшириб туради. Бундан ташқари, институт партия ташкилоти, комсомол ва касаба союз комитети вакиллари ва фото-суратчи иштирокида жамоатчилик рейди уюштирилади. Жамоатчилик рейди ма'лум белгиланган кунларда эрталаб соат 9 дан ётоқхоналарни айланиб чиқади. Сўнг рейд тўпланган материаллар ва фотоҳужжатлар асосида махсус витрина чиқариб, ётоқхонада яшаш режимини бузган айрим студентлар танқид қилинади.

Студентлар советининг органи «Наша бить» деворий газетаси ҳам ётоқхона ҳаётини яхшилаш, ички режимга қат'ий риоя қилиш, соғлом турмуш учун курашга хизмат қилмоқда.

Ётоқхонада туручи студентларнинг соғлиғини сақлаш, маданий дам олишлари ва нормал ўқишлари учун барча шароит яратилган. Институт ҳузуридаги амбулатория, касалхона ва тунги санатория студентларга намунали маданий хизмат кўрсатмоқда.

Институт комсомол ташкилотининг ташаббуси блан янги кинофильм ва театр спектакльларига тез-тез маданий юришлар уюштириб турилади. Институтнинг ўзида кинолекторий ва радиоузел бор. Кинолекторийда ҳар хил темаларда лекциялар ўқилиб, дарсга оид бўлган илмий-техникавий фильмлар кўрсатиб турилади. Узел орқали ҳафтанинг шанба кунларида ётоқхона ва умуман институт ҳаёти асосида тузилган радио-газета эшитдирилади, профессор-ўқитучилар ҳамда а'лочи-жамоатчи студентларнинг микрофон олдида чиқишлари уюштирилади. Ётоқхонада туручи студентларнинг қарийб ҳаммаси хор, драма, духовой оркестр, ўзбек халқ чолғу асбоблари оркестри, хореография каби бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ва турли фан ва техника тўгаракларига қатнашиб, бўш вақтларини мазмунли маданий дам олиш блан ўтказмоқдалар.

Ёзги имтиҳон сессияларини муваффақиятли якунлаш учун институт партия, комсомол ва касаба союз комитетлари ётоқхонада туручи студентларга барча зарур шароитларни яратиб берганлар. Ҳарбир факультетда дарс тайёрлаш учун алоҳида хоналар, диплом заллари ажратилиб, чертеж стуллари ва бошқа керакли нарсалар блан жиҳозланган.

Шубҳа йўқки, институт студентлари коммунистик партия ва совет ҳукумати томонидан яратиб берилган қулай шароитлардан унумли фойдаланиб, ўқув йилининг юқори кўрсаткичлар блан якунлайдилар.

Н. ТЎЛАГАНОВ.

Суратда: 1. Студентлардан **К. Аҳмедова, И. Самигуллина, Ш. Акчуринлар** ётоқхона ўқиш залида дарс тайёрламоқдалар. 2. **А. Тарануха, Н. Дуброва, Ч.** Азимовалар кашта тикишмоқда. 3. **В. Кривоногова, А. Хусанова**лар дам олиш куни ўзлари истаган овқатни пиширмоқдалар.

В. **Салов** фотолари.

Спорт хроникаси

ФУТБОЛ

Тошкент область кубоги учун бўлган мусобақаларда 24 та футбол командаси қатнашди. Яримфинал мусобақаларда Олмалиқ командаси 3:2 ҳисоби блан бекободлилар устидан ва Ховос командаси 2:0 ҳисоби блан янгийўллилар устидан ғалаба қозонди. Ховос ва Олмалиқ командалари ўртасидаги финал мусобақа 2:1 ҳисоби блан Олмалиқ футболчилари фойдасига ҳал бўлди. Шундай қилиб, Олмалиқ командаси Ўзбекистон ССР кубоги учун бўладиган мусобақаларда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлди. Мусобақа ғолиби — Олмалиқ командасига кўчма мукофот — кубок, команда а'золарига диплом топширилди. Шунингдек, иккинчи ўринни олган Ховос командаси футболчиларига ҳам дипломлар берилди.

ВОЛЕЙБОЛ

Тошкент область биринчилиги учун эркаклар ўртасида волейбол мусобақалари бошланди. Мусобақага 26 та шаҳар ва район командалари қатнашмоқда. Биринчи зонада Бекобод шаҳри, иккинчи зонада Тошкент районн, учинчи зонада Чирчиқ шаҳри ва тўртинчи зонада Олмалиқ шаҳри командалари олдинда бормоқдалар.

Зонал мусобақаларнинг ғолиблари область финал учрашувида қатнашадилар.

БАСКЕТБОЛ

Областьнинг шаҳар ва қишлоқларида аёллар ўртасида баскетбол мусобақаси бошланди. Бу мусобақа уч зонада ўтмоқда. Биринчи зонада Бекобод, иккинчи зонада Чирчиқ ва учинчи зонада Оҳангарон шаҳар баскетболчилари олдинда бормоқдалар. Финал учрашувда, зональ мусобақаларда ғолиб чиққан уч команда қатнашади.

Тўқучиларнинг совет армияси жангчилари блан учрашув кечаси

Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг маданият Саройида ишлабчиқариш илғорларининг Тошкент гарнизони офицерлари ва генераллари блан учрашув кечаси бўлиб ўтди. Кечада новатор тўқучилар ва Совет Армиясининг жангчилари қисқа нутқ сўзладилар.

Кеча охирида катта концерт берилди. Концертда тўқучилар маданият Саройининг бадиий ҳаваскорлар колективи ва Туркистон ҳарбий округи ашула ва рақс ансамбли томонидан жуда кўп номерлар ижро этилди.

Кечада оммавий ўйинлар, танцалар, аттракцион ва викториналар уюштирилди.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/VI да **Юрак сирлари.**

НАВОИИ НОМЛИ ТЕАТРДА — 3/VI да **Эсмеральда,** 4/VI да **Лайли ва Мажнун.** СССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати **Ҳалима Носирова** қатнашади.

«РОДИНА», қишки НАВОИИ номли «ЎЗБЕКИСТОН» кинотеатрларида — янги бадиий фильм **Совуқ денгиз.**

«РОДИНА» — кеч соат 10 да **Лойқа сувлар оқмоқда.**

НАВОИИ номли қишки — эрталаб соат 10 да **СССР Олий Советининг Иккинчи сессияси,** кеч соат 10 да **Мексикали қиз.**

«ВАТАН», ёзги НАВОИИ номли, ёзги «ИСКРА», «УДАРНИК» кинотеатрларида — **Совуқ денгиз.** ИЛМИИ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Қон сири,** кечқурун **Жакартада халқаро ярмарка.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА
4 ВА 5 ИЮНЬДА
ЯНГИ СПЕКТАКЛЬ
М. Аблеев асари
Шамсиқамар
4 парда, 5 кўринишли драма.
Татарчадан **А. Мухтор** таржимаси.
Саҳнага қўючи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **А. Турдиев,**
рассомлар — Ўзбекистон ССР халқ рассоми **Х. Икромов Л. Конрад.**

Навоий кўчаси, 65-нчи уй, 8-нчи квартирада туручи **Михаил Израилевич Школьникнинг** шу квартирада туручи Александра Павловна Школьникдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Москва район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

Газета ва журналларга
1955 ЙИЛНИНГ 2-НЧИ ЯРМИ УЧУН
обуна қабул қилиш давом этмоқда
Обуна: почта бўлимларида, Тошкент почтамтида (иш соатларида), ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика ва заводлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан, шунингдек «Союзпечать»нинг Тошкент шаҳар бўлимида соат 9 дан 20 гача, дам олиш кунларида эса соат 9 дан 18 гача қабул қилинади.
«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЁТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 06707. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр, № А — 1447.